سەبارەت بە سیاسەتی ڕێکخستنی کرێکاریمان.. مەنسور حیکمەت

وەرگێڕانی بۆ کوردی:کاوە عومەر

قسەوباسێک لە سیمینارێکی حزبی
(1)

هاوڕێیان تەوەری گفتوگۆی ئەمڕۆ سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمەیە. بابەتی "سیاسەتی ڕێکخراوەییمان" لە مانگی میهری ١٣٦٥دا بڵاوکرایەوە، و بۆ لەبەرچاوگرتنی تێپەڕبوونی کات، پێویستە لە دۆخێکدا بین کە بتوانین هەڵسەنگاندنێکی پوختی ئەنجامەکانی ئەم سیاسەتە بکەین. بەڵام کێشەکە لەوەدایە هەڵسەنگاندنی ئەمە کە لە پلینۆمی ١٣ی کۆمیتەی ناوەندی و لە کۆنگرەی سێهەمی حیزبدا پێشنیار کرا، ئەوەیە کە هەشتا ئەم سیاسەتە بە باشی تێنەگەیشتووە و پشتڕاست نەکراوەتەوە و بەپێویستی دەزانرێت بە مانای ڕاستەقینەی وشەکە پەسەند بکرێت بۆ ئەوەی بتوانین لەبارەی ئەنجامەکانیەوە وتووێژ بکەین. ئەم سیاسەتە وەک پێویست بە چالاکوانانی ئێمە نەگوازراوەتەوە و خودی ئەم پرسە سەختی و کێشەی لێکەوتووەتەوە. بۆیە لە ڕاستیدا ئێمە لە قۆناغی ئەنجامدا نین، بەڵکو لە دۆخی دووبارە پلاندانان داین و ئەو باسەی کە ئەمڕۆ دەیخەمەڕوو، پێشەکییەکە بۆ ڕوونکردنەوە و دووبارە ڕوونکردنەوەی ئەم سیاسەتە و قۆناغێکی چالاکی چڕ و پڕ لە لایەن کۆیتەی ڕێکخراوەکانەوە ئەم سیاسەتە بە کردەوە پەسەند بکات و بیگەیەنێتە ئەنجام. لەگەڵ ئەو جیاوازییەی کە ئەمڕۆ زنجیرەیەک لێکدانەوەی هەڵە وخراپ تێگەیشتن لەم باسەدا بۆ کێشەکانمان زیاد کراوە، کە لە سەرەتاوە ڕووبەڕووی نەبووینەوە.

جاری ڕابردوو بە ڕەخنەگرتن لە کۆمەڵێک هەڵوێست و پراکتیکی بابەتی لە بزووتنەوەی چەپدا دەستمان پێکرد. ئەمجارە جگە لەمانە، دەبێت باس لەوە بکەین کە چۆن بە نموونە ئەم یان ئەو مەقولە کە لە باسی سیاسەتی ڕێکخراوەییدا وروژێنراوە، بە هەڵە لێکدراوەتەوە و پراکتیکی نادروستی لێکەوتەتەوە. بۆ نموونە خودی مەقولەی "کرێکارانی ڕادیکاڵی سۆسیالیست" سەرلێشێواوییەکی زۆری بەدوای خۆیدا هێناوە و هتد.

بەهیوام لەم دیدارەدا بەهۆی ئامادەبوونی ژمارەیەکی زۆر لە هاوڕێیان کە خاوەن بۆچوونن لەو بوارەدا و بەتایبەت ئەوانەی لە

بوارێکدا کار دەکەن کە ڕاستەوخۆ بتوانن تێبگەن کە بەڕاستی ناڕوونی و پرسیارەکان چین، دوای کۆتایی هاتنی گفتوگۆکان من ، دەتوانین باسی ئەو جۆرە ناڕوونی و کێشەیانە بکەین، با گفتوگۆیەک بکەین و تا دەتوانین وەڵامیان بدەینەوە. هەرچۆنێک بێت لەگەڵ ئەم پێشەکیانەدا با بچینە سەر تەوەری سەرەکی باسەکەی ئەمڕۆ. وا گریمانە دەکرێت کە هاوڕێیان بە وردی وتاری سیاسەتی ڕێکخستنیان خوێندبێتەوە. بێگومان لێرەدا مەبەستم ئەوە نییە ئەو باسە دووبارە بکەمەوە، بەڵام سەرنج دەخەمە سەر هەندێک خاڵ کە یارمەتیدەر دەبن بۆ باشتر ڕوونکردنەوەی ئەو باسە.

بەڕای من با بەتەکە سیاسەتی ڕێکخستن نووسینێکی زۆر گرنگە. یەکەم: خاڵگەلێک لەم وتارەدا وروژێنراون کە دەبێ و هێشتا دەبێ بینینمان بەرامبەر بە بزووتنەوەی چینی کرێکارو کارکردن لە دەرونی چینی کرێکاردا بگۆریت. زۆر گرنگە لایەنێک کە دەیەوێت لەناو چینی کرێکاردا کار بکات، گرنگی بەو تێزانە بدات کە لەم باسەدا سەبارەت بە فۆرمەکانی بوونی چینی کرێکار و میتابۆلیزمی ناوخۆیی ئەم چینە وروژێنراون.

دووەم: ئەم باسە ڕێنوێنی و ڕەچەتەیەک بوو بۆ ئەوەی حیزبەکەمان گەشە بکات و فراوانتر بێت و ڕەهەندی چالاکییەکانی بگۆڕێت. بە بڕوای من پەسەندکردنی ئەم سیاسەتە چارەسەرێکی واقیعی و کردەییە بۆ گەشەی چالاکییەکانی حیزب لە شارەکان و لەناو بزووتنەوەی کرێکاریدا و نەگرتنەبەری ئەو سیاسەتە بەو مانایە بوو کە حیزب لەو ئیمکاناتی□ واقیعیانە بێبەش بوو کە هەیبوو بۆ بەهێز بوونی کە هێشتاش هەیەتی.

سێیەم: ئەم سیاسەتە دەبێ و ئێستاش پێویستە پێکهاتە و تایبەتمەندی چینایەتی حیزبەکەمان بگۆڕێت. ئەببێت حیزبی ئێمە ببێت بە حیزبێکی کرێکاری و بەو مانایەی کە ئەم سیاسەتە کەرەستەیەک بووە کە بەداخەوە وەک پێویست بەکارنەهێنراوە. خاڵێکی تر ئەوەیە کە ئەم باسە، لە ڕوانگەی پراکتیکییەوە، پوختەیەکی دیاریکراوی لە لاوازییەکانی چالاکیی پراکتیکی قۆناغی پێشوومانی لەخۆگرتبوو. تێنەگەیشتن و پشتڕاستکردنەوەی ئەم باسە بە ناچاری بەو مانایەیە کە پوختەی ڕەخنەیی ئێمە لە قۆناغی پێشوو خاو دەبێتەوە و کەمتر کاریگەر دەبێت. باسکردنی سیاسەتی ڕێکخستن بە شێوەیەکی سروشتی هەڵسوڕاوەکانمان لە کەموکوڕیەکانی کارەکانی ڕابردوومان ئاگادار دەکاتەوە، بەڵام ڕوونکردنەوەی بەردەوامی ئەم سیاسەتە و نەبوونی بەڵگە لەسەری، هەڵە تێگەیشتن بەجێدەهێڵێت. نە ڕەخنەی کارەکانی ڕابردوو بە ڕوونی دیارە، نە ڕێگای ڕاستکردنەوەی. و لە کۆتاییدا، لە هەموو ئەمانە گرنگتر، ئەم باسە دەرەنجامێکی پراکتیکی گرنگی

تەوەریی
کۆمۆنیزمی کرێکاری بوو. تا ئەو ڕادەیەی کە باسی سیاسەتی ڕێکخستن لەسەر زەویدا بمێنێتەوە، باسی کۆمۆنیزمی کرێکاریش بە گشتی زەرەرمەند دەبێت.

بەشێکی گرنگی ئەو بابەتە لە ڕاستیدا پەیوەندی بە “سیاسەتی ڕێکخستن”ی ئێمەوە نەبووە بە مانای تایبەتی وشەکە. بەڵکو سەرەتایەک بوو بە مەبەستی نەهێشتنی ئەو شێواندن و تێنەگەیشتنانەی کە لە چەپی ئێران و هەروەها لە حیزبی کۆمۆنیستی ئێراندا هەبوون سەبارەت بە کار لەچینی کرێکاردا، بۆ ئەوەی دوای ئەوە بتوانرێت بە ڕێکوپێکی باس لە کارەکانی ناوەوەی چینی کرێکار و چالاکیی ڕێکخراوەیی حیزب، لە شارەکاندا بیری کردەوە. بە واتایەکی تر ئەگەر ئەم هەڵوێستە نادروست و هەڵگەڕاوە سەبارەت بە چینی کرێکار و بزووتنەوەی کرێکاری و ڕێکخستنی حزبی و ناحیزبی لە ناو چینی کرێکار و هتد کە لە خوارەوە ڕوونی دەکەمەوە فڕێ بدەین، هیچ لایەنێکی مەعریفییان نییە، بە هیچ شێوەیەک تێگەیشتن لە باسەکەمان سەبارەت بە سیاسەتی ڕێکخستنی حیزب زۆر سادە ئەبێتەوە. پاشان سیاسەتی ڕێکخراوەیی ئێمە لە کۆمەڵێک تێزی تێگەیشتوو و تێگەیشتوودا کورت دەکرێتەوە کە هەر کەسێک دەتوانێت لە چەند خولەکێکدا بۆ هاوڕێکەی ڕوونی بکاتەوە. بەبێ ئەم ڕەخنەیە، ئەم تێزە سادانەیش دەبنە قوربانی ئەو ناڕوونی و سوبژێکتیڤیزمەی کە تایبەتمەندی چەپی ناکرێکاری سەردەمی ئێمەیە.

هەڵەی تێگەشتن

بەپێی ئەزموونی سێ ساڵی ڕابردوو و ئەو لێکدانەوەیانەی کە لە باسکردنی سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمەوە کراوە، با سەرەتا باس لەوە بکەم کە سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمە لە بنەڕەتدا لەسەر چی نییە.

١- ئەلقەی کرێکاری لە باسەکەماندا جێگەیەکی زۆر گرنگیان هەیە، بەڵام جێبەجێکردنی “سیاسەتی ڕێکخستنی ئەڵقەکان” بە باسەکەمان زۆر نادروستە. پێدەچێت حزبی کۆمۆنیست مشتومڕێک لەسەر ئەولەویەتی فۆڕمی چالاکیی گروپی بەرزبکاتەوە بەسەر کاری مەیدانیدا و ئەمەش تەرکیزی سیاسەتی دەورەیی ئێمەیە. بە واتایەکی تر، پێشتر لە شارەکاندا فۆرمە دیسپلینکراوەکانی کاری حزبیمان پەیڕەو دەکرد و ئێستاش بە نموونە ڕوو لە ڕێکخستنی شل و نافۆرمی دەکەین. ئەمە باسی ئێمە نییە.

٢- باسی سیاسەتی ڕێکخستن باسێک نییە لەبارەی خستنەڕووی فۆرمێکی بەدیل بە ڕێکخستنی جەماوەری و ناحزبی کرێکاران، کە پێدەچێت بەهۆی لاوازی نەریتی خەباتی ڕێکخراوی کرێکارییەوە لە ئێران و نەبوونی ڕێگای دەزیبێتەوە لە شورا و سەندیکا و هتد و واتە بە نموونە

لەبری شورا و سەندیکا، با تۆڕی ئەڵقەکان دابنەین. ئەمە باسی ئەمە نییە. باسی سیاسەتی ڕێکخستن، باسێک نییە لە چوارچێوەی کێشەی ڕێکخستنە جەماوەرییەکانی چینی کرێکاردا. هەڵوێست و سیاسەتی حیزب لەم بوارەدا تەواو ڕوونە. شوراکان و بزووتنەوەی کۆبوونەوەی گشتی بە وەسیلەیەکی شیاو دەزانین بۆ خەباتی جەماوەری و گشتیی کرێکاران و هەروەها بۆ وردی پەیوەندییەکەیمان لەگەڵ سەندیکاکان بەووردی ڕوون کردۆتەوە.

٣- باسەکەمان باسێک نییە لەچوارچێوەی سەکتاریزم و هەڵوەشاندنەوەخوازیدا. ئەو بیرۆکەیەی کە سیاسەتی ڕێکخستن وتووێژ ڕێکە لە ڕاستای لاوازکردنی ئیرادەی حزبی و ئایدیۆلۆژی حیزبە لە بەرژەوەندی پتەوکردنی هاوتەریبی پراکتیکی لەگەڵ تێکڕای ڕەوتەکانی دیکە لە خەباتە بەردەوامەکاندا، بە تەواوی درۆیە. باسی سیاسەتی ڕێکخستن پێشەکییەک نییە بۆ باسی “یەکخستنی مەیلەکان”. ئەگەر لەبیرتان بێت ئەم دەستەواژەی کۆتایی لە پەیوەندی لەگەڵ یاسای کاردا باس کراوە و تا ئێستاش باس دەکرێت. بەو مانایەی کە ئەگەر بتوانین یاسایەکی شۆڕشگێڕانەی کرێکاری بخەینەڕوو، بنەمایەک بۆ یەکێتی مەیلە تێکۆشەرەکانی ناو چینی کرێکار لە خەباتی بەردەوامدا دروست دەبێت و ئەمەش خەمان دەبێ بۆ ئەم یەکیەتیی تێکۆشانە لە دەوری یاسای کار تێبکۆشین. باسی سیاسەتی ڕێکخستن هەرگیز باسی ڕەتکردنەوەی ئیرادەی حزبی و ڕادیکالیزمی سیاسی و ئایدیۆلۆژی حزب نییە و دواتریش ئاماژە بەوە دەکەم کە بە کەمەڵایەتیکردنی حزب تەنیا پێویستی بە لاوازکردنی بیروباوەڕی ئایدیۆلۆژیی حیزب نییە، بەڵکو ئەو باوەڕانە و بڵاوکردنەوە و دەربڕینیان تا دەتوانرێت بە ڕوونی لەناو چینی کرێکاردا مەرجێکی حەیاتی، کەمەڵایەتی بوونەوەی حزبەکەمان.

٤- سیاسەتی ڕێکخستنی ئەمە باسێک نییە لەسەر هەڵبژاردنی بابەتی تەبلیغ و تەرویج و کاری ڕێکخستنمان. من تووشی ئەم بیرۆکە زۆر هەڵە و سەرسوڕهێنەرە بووم کە لە کاتێکدا تا ئێستا بابەت و ئامادەبووانی کارەکانی حیزب چینی کرێکار بە گشتی بووە، ئێستا دەمانەوێت ئەم ئامادەبووە بە باسکردنی سیاسەتی تەشکیلاتی سنووردار بکەین و تەنیا ” سۆسیالیستی ڕادیکاڵ” بەشێک لە چینی کرێکار. با بیخەینە ڕوو سیاسەتی ڕێکخستن باسێک نییە لەسەر سنووردارکردنی مەیدانی چالاکیی حیزب لەناو چینی کرێکاردا، بەڵکو باسی چۆنیەتی کارکردنمانە لەناو تەواوی چینەکەدا. لەم نێوەندەدا ئەمە پێگەیەکی تایبەتمان هەیە بە تەیفی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی کرێکاران لە ڕێکخستن و سەرکردایەتیکردنی هەموو چینەکەدا، کە بە ڕوونی ڕوونمان کردۆتەوە.

ئەمانە تەنها نموونەی تێنەگەیشتنەکانن. هاوڕێیان دەتوانن بە نموونەی تر کە بیریان کەوتوون درێژە بە باسەکە بدەن.

بنەماکانی سیاسەتی ڕێکخستنمان

بەڵام باسی سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمە چییە؟ سەرەتا خاڵە سەرەکییەکان دەخەمەڕوو و دواتر لەسەر هەر یەکێکیان ڕوونکردنەوە دەدەم.

١- وتاری سیاسه تی ڕێکخستن باسێکه له سه ر تێگه یشتنی ماددی و بابەتی له پرۆسه ی پێکهێنانی حزبێکی شۆڕشگێڕ و کۆمۆنیستی لە ناو چینی کرێکاردا. ناسینی میکانیزمە ماددییەکانی ئەم پرۆسەیە. ئەم باسە دەیەوێت ئەو مەسەلەیە ڕوون بکاتەوە کە دەبێ چ کارلێکێکی بابەتیی و ماددی بۆ پێکهێنانی حیزبێکی کرێکاری شۆڕشگێڕ بە گشتی ڕووبدات. ئەمە مشتومڕێکە لە دژی زەینگەرایی چەپی نەریتی لە ئێراندا. بۆیە لەسەر ئاستی گشتی باسەکە لەسەر میکانیزمەکانی پەیوەندی نێوان حیزب و چینە.

٢- ئەم باسە جەختکردنەوەیە لە چەند تایبەتمەندییەکی سەرەکی چینی کرێکار لە ژیان و خەباتدا لەخۆ دەگرێت، کە لە بنەڕەتدا لە چاوی چەپی ناکرێکاری نەریتیدا شاراوەن. ئەو تێزە سەرەکیانەی کە لە وتارەکەدا باس دەکرێن و وەک دەوترێت تەواوکەری باسەکانی پێشوومانن، لە کۆنگرەی یەکێتی خەباتگێڕانی کۆمۆنیست بەدواوە، سەبارەت بە شێوازی کارکردن و پرسی ڕێکخستنی کرێکارییە، هەموویان ئەوە دەسەلمێنن کە ئەمە چینی کرێکار هەر بەوشێوەیەی کە هەیە، ئەمە "دەیناسێنین" بە چەپی ئێران. هەرکەسێک بەنیازی ڕێکخستنی چینی کرێکارە، لانیکەم دەبێت چینی کرێکار وەک دیاردەیەکی کۆمەڵایەتی بناسێت. پێویستە بزانێت بزووتنەوەی چینی کرێکار چ لە ژیان و چ لە بەرهەمهێنان و چ لە خەبات و ناڕەزایەتیدا چ قانونمەندیەک پەیڕەو دەکات. بۆچی دەبێ ئەمە بگوترێ؟ ئەمەش لەبەر ئەوەیە کە وەک زۆر جار باسم کردووە و لێرەشدا دووبارە دەیڵێمەوە، باس لە جوڵەی لایەنە چەپە غەیرە کرێکارییەکان دەکەین بەرەو چینی کرێکار. ئەمە واقیعی چەپەکانی ئێرانە و تەنانەت تایبەتمەندی بزووتنەوەی حیزبەکەی خۆمانە تا ئێستا. بۆیە بە ڕەوتێک کە لە جەمسەرێکی ناکرێکاری لە کۆمەڵگاوە بەرەو چینی کرێکار دەڕوات و ڕۆژانە لە بانگەشەو و بڵاوکراوە و ڕادیۆکانیدا سەدان جار ناوی چینی کرێکار دەهێنێ و بەرگریی خۆی لە بەرژەوەندی و ئامانجەکانی ڕادەگەیەنێت ئەم چینە، لانیکەم چاوەڕوانی ئەوەیە کە ئەمە بە ناسینی چینەکە وەک خۆی و بەو تایبەتمەندیانەی کە شوێنی بابەتیی خۆی لە کۆمەڵگادا دەیدات بە ژیان و خەباتەکەی، و نەک لەسەر بنەمای بینینی پێشوەختە و دەروونی چینە داراکان کرێکار و چینی کرێکار. دەمەوێ سەر ئەم خاڵە.

٣- باسکردنی سیاسەتی ڕێکخراوەیی لەسەر بنەمای تێگەیشتن لە تایبەتمەندی و بارودۆخی تایبەتی وڵاتێکی دیاریکراو و چینی کرێکاری تێیدایە لە ماوەیەکی دیاریکراودا. ئەم باسە سنوور و تایبەتمەندییەکانی ژیان و خەباتی ئەم چینە ڕوون دەکاتەوە. باس لەوە دەکات کە مێژوو و نەریتی خەباتی ئەم چینە چ خاڵێکی بەهێز و لاوازی بە هێناوە. باس لەوە دەکات کە چ ڕەوتێکی فیکری و ئایدیۆلۆژی لەناو ئەم چینەدا دەگوزەرێت و چ مەیلێک دروست بووە. چینی کرێکاری ساڵانی ١٣٦٠ لە ئێراندا دەرئەنجامی ڕەوتە مێژووییەکانە چ لە ئێران و چ لە ئاستی جیهانیدا. دونیابینی و پێکهاتەی ئایدیۆلۆژی ئەم چینە، توانای تەشکیلاتی و خەباتکاری، هەلومەرجی ژیان و جۆری دامەزراندن وهەموویان دەرئەنجامی مێژوویەکی کۆمەڵایەتین کە تایبەتمەندی تایبەت بەم بەشە لە چینی کرێکاری جیهانی دەبەخشێت. باسی سیاسەتی ڕێکخستن بریتییە لە خستنەڕووی ئەم تایبەتمەندییە تایبەتانە لە ئیستدلال و بیرکردنەوەی کۆمۆنیستەکاندا.

٤- باسکردنی سیاسەتی تەشکیلاتی سەبارەت بە تێگەیشتنە لە کەموکوڕییە کردارییەکانی سیاسەتی پێشووی حیزب (تا بڵاوبوونەوەی بابەتی ئاماژەپێکراو). ئەمە باسێکە بۆ فراوانکردنی چالاکیی کۆمۆنیستەکان لە دۆخێکدا کە بۆ هەمووان نالەبار دەردەکەوێت. خاڵێکی ناوەندی ئەم نووسینە و ئەو بانگەشەیەی کە دەیەوێت بیکات ئەوەیە کە ئەم مشتومڕە میتۆدێکی بەرهەمدارە بۆ چالاکیی حیزب لە قۆناغێکدا کە چەپی تەقلیدی پێی وایە کە کاری کۆمۆنیستی ناتوانێت زۆر فراوان بێت، کە ڕێکخستنی کراوەی چینی کرێکارە مەحاڵە، کە کۆمۆنیستەکان مەیلیان بە سەرهەڵدانی قۆناغە شۆڕشگێڕییەکان مەرجدارە، کە کۆمۆنیزم دەبێت بە فیکری بمێنێتەوە و هتد. ئەم باسە لەسەر بنەمای ئیدیعای ئەمەیە چونکە بە هیچ شێوەیەک بەو شێوەیە نییە. لە ناو ئەو هەلومەرجانەدا ڕێگایەک بۆ گەشەی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری هەیە کە بەتەواوی بابەتیی و کردەییە. بەم مانایە بابەتەکە ڕەخنە لە سیاسەتی ڕێکخستنی قۆناغی پێشوومان دەگرێت و ئاماژە بەو کەموکوڕیانە دەکات کە ڕێگری لە گەشەکردنی چالاکیی کۆمۆنیستی لەناو چینی کرێکاردا دەکەن.

٥- وە لە کۆتاییدا هەروەک لە سەرەتای باسەکەدا وتم بابەتەکە لەسەر سیاسەتی ڕێکخراوەیی باس لە پێویستی گۆڕینی چەپێک بە چەپێکی تر دەکات. مێژووی چەپی ئێران لە چوارچێوەی سەرەکی خۆیدا مێژووی ڕیفۆرمخوازی و ناسیۆنالیزمی باڵی چەپی بۆرژوازی ئێرانە. مشتومڕەکە ئەوەیە کە ئەم مێژووە گەیشتووەتە ئاستێک کە پێویستە

کۆمۆنیزمی کرێکاری پێک بێت. کۆمۆنیزم لە بنەڕەتدا بڕیار بوو کرێکاری بێت و پێش ئەوەی ببێتە "نەتەوەیی" و بە شێوازی جۆراوجۆر لەلایەن بۆرژوازییەوە بەلاڕێدابرێت و خراپ کەڵکی لێوەربگیرێت، دیاردەیەکی کرێکاری بوو لە گۆڕەپانی کۆمەڵایەتیدا. باسی سیاسەتی ڕێکخستن بەشێکە لە هەوڵێکی فراوانتر بۆ داڕشتنی جۆرێکی جیاواز لە کۆمۆنیزم، کە لە بنەچەیەکی کۆمەڵایەتی جیاوازەوە سەرهەڵدەدات. باسەکە باس لە کۆمۆنیزمی کرێکاری و سەرهەڵدانی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری دەکات.

حزب و چین

سەبارەت بە پەیوەندی حیزب و چین، کۆمەڵێک تێگەیشتن و گریمانەی هەڵە لە چەپی تەقلیدی ئێراندا هەیە، کە پێویستە بە ڕەخنە دەست پێ بکەین. بیرۆکەی باڵادەستی لای چەپ سەبارەت بە پەیوەندی نێوان حیزب و چین ئەوەیە کە لە جەمسەرێکدا تیۆری و ئایدۆلۆژیا و هۆشیاری و ڕێکخستن و دیسیپلین هەیە و جەماوەری کرێکاریش لە جەمسەرەکەی تردا بوونیان هەیە. حیزب یان ڕێکخراو جەمسەرێک پێکدەهێنێت و "جەماوەر" جەمسەرەکەی تر پێکدەهێنێت. میکانیزمی ڕێکخستنی شێوەی کۆمۆنیستی ئەوەیە کە ئەم ڕێکخراوە ئەو جەماوەرە دەگرێت و ئامانج و ئایدیالی خۆی دەگەیەنێت پێیان و ئەو جەماوەرەش یەک بە یەک و وەک مرۆڤی سەربەخۆ بیرکردنەوەکانیان دەگۆڕن، هەڵوێستیان دەگۆڕن، باوەڕیان بە کۆمۆنیزم و سۆسیالیزم هەیە. ، درک بە هۆکارەکانی ئازارەکانیان دەکەن و لە ئەنجامدا دەچنە پاڵ ئەو ڕێکخراوە و دەچنە ناو خەباتێکی هۆشیارانە و ئامانجدارەوە. بە واتایەکی تر لە لایەک جەماوەری زەحمەتکێش لە شێوەی ئەتۆمی مرۆڤ و لە لایەکی تریش ڕێکخستن و حزب وەک بەرجەستەکردنی هۆشیاری و ڕێکخستن و شۆڕشگێڕی.

ئەمە ئەو دووجەمسەری "حیزبی-جەماوەر"یە کە لە وتارەکەی سیاسەتی ڕێکخستندا باسمان کرد. هۆکاری بوونی گریمانە و تێگەیشتنێکی ئایدیۆلۆژیی درێ و سادە لەم شێوەیە لاوازی فیکری چەپ نییە. لە ڕاستیدا ئەمە ڕەنگدانەوەی و درێژکراوەی ئەو تێڕوانین و تێگەیشتنەیە کە سەرمایە و سەرمایەدارەکان بە کرێکارانی بواری بەرهەمهێنان هەیانە. سەرمایە خاوەنی شتەکە بە ناوی سەرمایە. بەرهەمهێنانی دەرئەنجامی ئەوەیە کە ئەم سەرمایە، ئەم ئامرازانەی بەرهەمهێنان کە هی سەرمایەدارن و بە پێناسە کرێکار کەمیان هەیە، وەربگرن و لە بەردەستی کرێکاردا جێبهێڵن تا کاریان لەگەڵدا بکات. لەم ڕووەوە، لە ڕوانگەی سەرمایەدارەوە، کرێکاران ئەتۆمی مرۆڤن کە بە تاک بە تاک لەلایەن سەرمایەوە بەکرێ دەگیرێن. لە ڕوانگەی سەرمایەوە، کرێکار، تاکێکە کە بڕە ماوەیەکی دیاریکراو (هێزی کار)

بەركەوتەی سەرمایە دەبێت و دواتر لە گۆشەیەكی داماو تۆزاوی كۆمەڵگادا ون دەبێت تا سبەی لە كارگەدا دەربك□وت□وە. لە دەرەوەی كارگە، لە دەرەوەی پەیوەندی یاسایی نێوان كار و سەرمایە، كرێكار بۆ بۆرژوازی دیاردەیەكی نادیارە. بە بڕوای بۆرژوازی، كرێكاران هەمیشە كەسانێكن كە پێویستیان بە كار هەیە و هاتوونەتە سەر كار. ئەوەی ئەوان وەك مر□ق ل□ چوارچێوەی كۆمەڵگادا دەیكەن، خەمی بۆرژوازی نییە.

ڕوانینی سەرمایە بۆ كرێكار لە بەرهەمهێناندا بنەمای ئەو ڕوانینەی چەپ ئاكامی ئەمەی سەرمایە بەرامبەر بە كرێكار كە لە بواری سیاسەتدا دێتە ئاراوە. جەماوەری بێ قەوارە. چەپ كاتێك دەیەوێت باسی كرێكار بكات، درك بە بێبەشی و هەژارییەكەی دەكات. بۆیە لە تیۆری چەپی تەقلیدیدا، چینی كرێكار ناتوانرێت بە ڕوونی لە زەحمەتكێشان و ڕەنجدەران و هەژاران بە گشتی جیا بكرێتەوە. ئەم چەپە لە پەیوەند بەوەی كە ئەم چینی كرێكارە وەك دیاردەیەكی كۆمەڵایەتی لە چ پێگەیەكدایە و چی دەكات، ئایا لە بنەڕەتدا ژیان و میتابۆلیزمێكی سیاسی، كولتووری، ڕۆحی و هونەری هەیە یان نا، ئایا ناڕەزایەتییەك لەناو خۆیدا دەگوزەرێت یان نا. زۆر نازانێت ئەو ناڕەزایەتیانە چین و هتد. ئەم چەپە كەمترین ڕوونكردنەوە و شیكردنەوەی هەیە كە كرێكار لە دەرەوەی بەرهەمهێنان و دامەزراندن لە كۆمەڵگادا چییە.

كاتێك بۆرژوازی تێدەگات كە سۆسیالیستە و دەبێت كارێك بكات، دڵی بۆ حاڵی هەژارەكان دەسوتێت و پێی وایە نا بێت كۆمەڵگا دابەش بكرێت بەسەر دەوڵەمەند و هەژاردا. ماركس لە مانیفێستی كۆمۆنیستدا بە وردی باسی ئەم جۆرە سۆسیالیزمە بۆرژوازییەی كردووە. سۆسیالیزمی بۆرژوازی بۆ ڕزگاركردنی بێبەشان و هەژاران. ئەم ڕوانگەیە دەگوازرێتەوە بۆ تیۆری حزبی ئەوان. لە لایەكەوە ئاماژە بە ماركس دەكات و ل□ بارەی پرۆلیتاریا دەخوێنێتەوە، كەسۆسیالیزم تیۆری شۆڕشەكەیەتی ، كە هۆشیار و دیسپلیندارە، كەحكومەتی خۆی دادەمەزرێنێت، كە كۆمەڵگا دەگۆڕێت، كە بە بەرزترین شێوە حوكمڕانی دەكات، هتد. لە لایەكی تریشەوە سەیری كۆمەڵگە حازر دەكات و “پرۆلیتاریا” لەم كەسە “بێبەش و نەزان و پێڕووتانە”دا نادۆزێتەوە.

لە ئەنجامدا “پرۆلیتاریا” وردە وردە دەبێتە سیفەتی ئەو كەسانەی كە گەشە و هۆشیاریی خوازراویان هەیە بۆ پەیوەست بوون بە حیزبەكەی و ئەو خەباتەی كە پێناسەی كردووە. بەم شێوەیە حیزبەكەی دەبێتە نیشاندەر و پێوەر بۆ پرۆلیتاری بوون. كرێكارێكی زیندوو كە لە دەرەوەی ئەم حیزب و بزووتنەوەیە بێت، بەزەحمەت دەتوانرێت وەك

پرۆلیتاریا بەفۆرمی بناسرێت. پرۆلیتاریا دەبێتە ئەو بەشەی کە توانیویەتی ئایدۆلۆژیای زەمین و دیسیپلینی زەمین و لە خۆڕازیی زەمینی ڕێکخراوەکە قبوڵ بکات و بچێتە پاڵ ڕێکخراوەکەیان. بەم شێوەیە دەتوانرێت ڕێکخراوی پرۆلیتارییە ڕەنگاوڕەنگەکان بەبێ ڕێکخستن و لەخۆگرتنی کرێکاران پێکبهێنرێت. ئەو ڕێکخراوانەی کە سیما پرۆلیتارییان تەنیا لە تیۆری و ئایدۆلۆژیا و هەڵوەستەکانیانەوە وەرئەگرن.
بیرکردنەوەی چەپی نەریتی تێکەڵەیەک لە چەمکێکی ئەبستراکت و زەینیگەرایی و ئیختیاری پرۆلیتاریا لە لایەک و تێگەیشتنێکی شەماتیک(schematic) و بچووککەرەوە لە کرێکار وەک هەژار و پێ پەتی لە لایەکی ترەوە. هیچ کام لەم تێڕوانینانە ڕاست نین. هەردووکیان ئاماژە بەوە دەکەن کە دوو جەمسەری حزبی-جەماوەر، دووجەمسەرییەکی بەمانا و بەبەهایە کە لەسەر بنەمای تێگەیشتنی بۆرژوازی لە کرێکار لە بواری بەرهەمهێناندا دامەزراوە. ئەم دوو جەمسەرە تەنها پێگە و پەیوەندی چینایەتی سۆسیالیستە بۆرژوازییەکان ئاشکرا دەکەن و تەواو.
بەپێی ئەم گریمانە و تێڕوانینانە، ڕەنگە ئەو تێزانەی کە لە سەرەتای وتارەکەی سیاسەتی ڕێکخستنی ئەمڕۆدا وروژێنراون، بە زۆرێک لە چەپەکان نامۆ دەرکەون. ئەو لەدوانەی کە چینی کرێکار لەناو خۆیدا کارلێکێکی سیاسی دەوڵەمەندی هەیە، کە بیر لە کۆمەڵێک پرسی کۆمەڵایەتی دەکاتەوە، کە لەناو خۆیدا مەیلی سیاسی و ئایدیۆلۆژیی پێکهێناوە، کە چینی کرێکار لە هەر حاڵەتێکدا پێکهاتەی ڕابەرایەتیی هەیە.کە لە هیچ حاڵەتێکدا بێ بەش نیە لە جۆرێک لە ئارایش و ڕێکخستنی دەرونی، کە ناڕەزایەتی ئەم چینە و خەباتەکەی بەوچان و بەشەکە لە بوونی وەک چینێک، و ئەم جۆرە ئارگیومێنتانە بە زۆر کەس هەرس ناکرێن و ڕەنگە بە ئەوان نیشاندانێکی "کرێکاری" بێت " جا حزبی ئەمڕۆ بێت یان نووسەری ئەو بابەتە وتراوە."
بێگومان لەماوەی ئەم ساڵانەی دواییدا، ئەو بزوتنەوانەی کە عەقڵیان هەیە و قەیرانی سیاسی و ئایدیۆلۆژی و پێشهاتەکانی یەکێتی سۆڤیەت و چین تا ئێستا دۆگما و بەناو "فێرکردنەکان"یان بە بەها کردووە، کەوتۆتە ژێر کاریگەری باسەکانی ئەمڕۆ، چونکە بەهەر حاڵ ڕێگەیەک هەیە بە کارکردن لەناو چینەکەدا، ئەوان کرێکاریان تێدا دۆزیوەتەوە. بەڵام هێشتا بزووتنەوە و دەستگەلێکی شێوە ئایینی ناکاریگەر هەن کە ژیانی سیاسی خۆیان بە هەمان بیروباوەڕی سادە سەبارەت بە حیزب و چینی کرێکار بەسەر دەبەن.
بەکورتی، تایبەتمەندی چینی کرێکار لە بیرکردنەوەی چەپی تەقلیدیدا پێگەی ئەم چینە نییە لە بەرهەمهێنان و بوونی وەک چینێکی

کۆمەڵایەتی، بەرئەنجامی بەرهەمهێنانی مۆدێرنە لەگەڵ ئەو میتابۆلیزم و کارلێکانەی کە لەناو خۆیدا ڕوودەدەن، بەکو بەکارهێنانی پێگەی چین و دیاردەی هەژاری و بێبەشی. وە زۆرمان بینی کە کاتێک شێوازی بەکاربردنی چینی کرێکار دەگۆڕێت، بۆ نمونە لە ئێران، کاتێک کرێکار جل و بەرگی باشتر لەبەر دەکات و خاوەنی کەرەستەی ناوماڵە وەک ساردکەرەوە و تەلەفزیۆن و هتد، ئەم چەپە دواکەوتووانە زمانیان تەتەڵە دەکات و لەگەڵ تیۆریەکانی خۆیدا دوچاری کێشە دەبێتەوە.
ئەم چەپە کاتێک لەگەڵ کرێکاران قسە دەکات، زمانی منداڵان بەکاردەهێنێت. لە ڕاستیدا خۆی بە منداڵ ناو دەبات. دوو سەعات قسە دەکات بۆ ئەوەی بە کرێکارەکە ڕوون بکاتەوە کە بۆ نمونە ئەگەر مووچەکەت بەرزبێتەوە باشتر دەبێت! شتێک کە ئاشکرایە بۆ هەر کەسێک کە تەمەنی گەیشتبێتە پێنج ساڵ لە خێزانێکی کرێکاردا. ئەمانە بەشێکن لەو “زانینە” کە ئەم جۆرە ڕێکخراوانە پێیان وایە قۆرخکاریان لەسەرە و پێویستە بیهێننە ناو چینەکەوە. باسکردنی سیاسەتی ڕێکخستنی ئەمە بە سەرنجدانی حیزبی کۆمۆنیست بۆ ئەو مەسەلەیە دەست پێدەکات کە دەبێت لەم دوو جەمسەریە بەرژوازییە ڕزگارمان بێت و چینی کرێکار وەک قەوارەیەکی کۆمەڵایەتی ناڕازی بناسین، بە ئیستدلالێکی سیاسی و خەباتی ناوخۆیی و لە پرۆسەی کارلێکی سیاسیدا. ئەمە کەمترین چاوەڕوانییە لە لایەنێک کە دەیەوێت حزبی کرێکاری بێت.
لەم ڕووەوە و لە ئاستێکی تایبەتتردا ئاماژە بەو مەیلانە دەکەین کە لە ڕاستیدا لەناو چینی کرێکاردا بوونیان هەیە. ئەم ڕەوتانە دەرئەنجامی مێژوون. ئەگەر کەسێک لە ساڵی ١٨٤٧دا ڕوونکردنەوەیەکی لەبارەی کۆمۆنیزمەوە دابێت، ئەوا کرێکارەکە سەدەیەک دواتر ئەم ڕوونکردنەوە دەزانێت. ئەم کۆمۆنیزمە بە هەزار و یەک شێوە لە ماوەی سەدەیەکدا پەیوەست بووە بە چینی کرێکارەوە، ئیلهامەکەی لە وەرگرتووە، کرێکاران خەباتیان کردووە، ڕابەرانی بیروڕا سەریان هەڵداوە و مشتومڕیان کردووە، حیزب دروست بووە، شۆڕش ڕوویداوە و هتد. چونکە چینی کرێکار بەشێکی زیندووی کۆمەڵگایە، دوای سەدەیەک و زیاتر لە مانیفێستی کۆمۆنیستی، مارکسیزم و کۆمۆنیزمی کردووە بە دیاردەیەکی ناوخۆیی بە خۆی.
ئەم کۆمۆنیزمە بەرهەمی بابەتیی لەناو چینی کرێکاردا دروست کردووە. چەند سەد ساڵ خەبات دژی سەرمایەداری و ڕووبەڕووبوونەوەی سەرمایەدار و حکومەتەکانی و تاکتیکەکانی بە شێوەی جۆراوجۆر، کرێکاری هاوچەرخی لە خەباتدا فێر کردووە و کردوویەتی بە خاوەنی نەریتی جۆراوجۆر. مەیلی جۆراوجۆری خەبات لەناو چینی کرێکاردا

سەریهەڵداوە. کرێکاری ئەمڕۆش هەر وەک بۆرژوازی ئەمڕۆ لە کۆتایی مێژوویەکی دوور و درێژدایە. ئەم مێژووە کاریگەری لەسەر دروست کردووە و کردوویەتی بە دیاردەیەکی زۆر پێگەیشتوو و ئاڵۆز. تەنانەت کرێکاری چەند سەدەیەک لەمەوبەر کە تازە لە گوند و وەرشەکە هەڵکەندرابوو، خاوەنی عەقڵ و ژیانێکی پێگەیشتووتر و پێگەیشتووتر بوو لەوەی کە چەپەکانی بۆرژوازی ئەمڕۆ لە بارەی کرێکارەوە خەیاڵی دەکەن.
لایەنێکی تری باسەکەمان ئەوە بوو کە ئەم مەیلە ئایدیۆلۆژی و سیاسیانە لەناو چینی کرێکاردا بنەمای بابەتیی ئەو حزبانەن کە بە جۆرێک خۆیان بە چینی کرێکارەوە پەیوەندیدار و دەبەستنەوە. مەیلێکی ڕیفۆرمخوازانە لەگەڵ بیرکردنەوە و نەریت و مێژووی خۆیدا لەناو چینی کرێکاردا لە وڵاتانی جیاجیادا هەیە و ئەم بنکە بابەتییەی لایەنە ڕیفۆرمخوازەکان لەناو چینی کرێکاردا کاریگەری هەیە. بەهەمان شێوە مەیلی شۆڕشگێڕی و کۆمۆنیستی هەیە. ڕەوتێک کە هەڵسوڕاوەکانی ئاگاداری جیاوازی بۆچوونەکانیان و چارەسەری کێشەکانی کرێکاری لەگەڵ ڕەوتی تردا.
مەسەلەکە لەسەر سنووردارکردنی قووەی تیۆری نییە، بەڵکو پەیوەندی بە سنووردارکردنی ڕاستەقینەی ململانێکانەوە هەیە لە نێوان نەریتە جیاوازەکانی خەباتەکانی ناو چینی کرێکاردا. ئەم مەیلانە کاریگەرییان لەسەر جەماوەری کرێکاران هەیە و سەرنجیان ڕادەکێشن.
چینی کرێکار بەردەوام لە پرۆسەی جەمسەرگیری ناوخۆیی و ماکیاژکردنی ناوخۆیی و تەنانەت ململانێی ناوخۆییدایە بە دۆزینەوە و پەیڕەوکردنی باشترین و کاریگەرترین ڕێگا بۆ باشترکردنی دۆخەکەیان و ڕزگارکردنی خۆیان. ئێستا ئەگەر حیزبێکی سیاسی بیەوێت حیزبی کرێکاری بێت یان لە ناو چینی کرێکاردا پشتیوانی بۆ خۆی بدۆزێتەوە، یەکەم پرسیار کە ڕووبەڕووی دەبێتەوە ئەوەیە کە ئەم حیزبە نوێنەرایەتی چی دەکات لە فیکر و سیاسەت و خەباتدا، لە شێوەی ئاڵوگۆڕی کۆمەڵایەتیدا، لەناو چینی کرێکاردا، لەشیوەی ڕەوتێکی ڕاستەقینەدا بوونی هەیە یان نا؟ ئەم ڕەوتە لە چ پێگەیەکدایە لەناو تەواوی چینی کرێکاردا؟ ڕێکخراوێکی سۆسیالیستی ڕادیکاڵ کە دەیەوێت لە چوارچێوەی چینی کرێکاردا کار بکات، دەبێت بەو گریمانەیە دەستپێبکات کە بزووتنەوەیەکی سۆسیالیستی ڕادیکاڵ لەناو چینی کرێکاردا هەیە.
ئەمە لەدوانەکە کە پەیوەندی بە دۆخێکی وەک ئێرانەوە هەیە، لە بنەڕەتدا ڕێکخراوی سۆسیالیستی پەیوەندیدار لە سەرەتاوە لە لایەن ڕۆشنبیران و لە دەرەوەی ژینگەی چالاکیی سیاسی کرێکارییەوە پێکهاتووە. ئەگینا کۆمۆنیزم (مەیلی مارکسیستی تیایدا) هەر لە

سەرەتاوە لە ژینگەی کاردا دروست بوو و مەیلی سۆسیالیستی لەگەڵ خودی چیندا بوو. بە لەبەرچاوگرتنی سیمای فیکریی چەپ، هەروەها پێویستە جەخت لەوە بکەینەوە کە ئاشکرایە کە ڕوونکردنەوەی ئاڕاستەی کرێکاری ڕادیکاڵ و سۆسیالیستیی شوناسی سیاسی و ئایدیۆلۆژیی خۆی مەرج نییە هەمان ڕوونکردنەوەی ڕێکخراوی پەیوەندیدار بێت، و ئەویش پێویست نەبوو ببێت. بەڵام ئەگەر بەڕاستی باس لە سۆسیالیزمی شۆڕشگێڕ و ڕادیکاڵ دەکەین، ئەوا گومانی تێدا نییە کە ڕەوتی وەها لە ڕاستیدا لەناو چینی کرێکاردا بوونی هەیە و بە ناچاری لە سەردەمی ئەمڕۆدا بەرهەم دەهێنرێتەوە.
کۆمەڵگایەک کە تەیفی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی کرێکاری تێدا نەبێت، کۆمەڵگایەکە کە سەرمایەداری تێدا نەبووە. سۆسیالیزمی کرێکاری هێندەی خودی سەرمایەداری کۆنە و ئێستا نزیکەی سەدە و نیوێکە کە باڵی ڕادیکاڵی ئەم سۆسیالیزمە کرێکارییە ڕاستەوخۆ لە مارکسیزمەوە ئیلهام وەرگیراوە.
بە واتایەکی تر ئارگومێنتی ئەمە ئەوەیە کە حیزب بەو مانایەی کە ئەمە بەزۆری باسی دەکەین، واتە ڕێکخراوێکی دیاریکراو، تەنیا دیاریکردنی تایبەتە لە واقیعێکی کۆمەڵایەتی فراوانتر. واقیعێک، کە لایەنێکی بوونی کۆمەڵایەتی ڕەوت و بزووتنەوەیەکی واقیعییە لەناو چینی کرێکاردا و لایەنێکەی تریشی بوونی ڕێکخراو و بەرنامە و هتد. حیزب تەنیا ڕێکخراوێک نییە کە لە کەسانێک پێکهاتبێت کە لەسەر بنەمای ڕێککەوتن لەسەر بەرنامە و دەستوور کۆبوونەتەوە.
حیزب دەرئەنجامی پێگەیشتنی پڕۆسە مێژووییەکانە کە لەو ماوەیەدا مادەی پێویست لەسەر ئاستی کۆمەڵگا دروست بووە، لەناو چینی کرێکاردا لە شێوەی مەیل و نەریت و هەڵسوڕاوان و هەروەها لە چوارچێوەی سیاسی و بەرنامەیدا، بە سەرهەڵدان لە ڕێکخراوێک کە بتوانێت ئەم بزووتنەوەی کۆمەڵایەتییە ڕێکبخات و ڕابەرایەتی بکات.
کەواتە پێش هەموو شتێک پێویستە حیزب بە مانا فراوانەکەی لەبەرچاو بگرین. مەیلی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی چینی کرێکاری ئێران ئێستا بەشێک و ئەندامی حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانیشە بەم مانا فراوانە. هەر ئەندامێکی ئەم حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانییەی ئێستاش (بە پێناسە سنووردارەکەیەوە) دەبێ بە سروشتی خۆی خۆی سەر بەم بزووتنەوە و ئەم پارتە کۆمەڵایەتییە فراوانە بزانێت. نەبینینی ئەو پەیوەندییە، بە بڕوای من، زیانێکی زۆر بە کاری تێکۆشەرانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دەگەیەنێت. پێویستە هەریەک لە هاوڕێکانمان خۆی بە بەشێک لە ڕەوتی بەرفراوانی سۆسیالیستی و ڕادیکاڵ بزانێت، کە ئێستا تەرکیزی سەرەکیان لەناو چینی کرێکاردایە. جیاوازی ئەمە تەنیا لێرەدا بێت کە ئەمەی ئەندامانی ئەو حیزبە بەشێک لە

ه□سوڕاوانی ئەو مەیلە پێکدەهێنین کە بە پەرۆشەوە کار بۆ
بنیاتنانەوە و بەهێزکردنی حیزبێکی سیاسی (بە مانای تایبەتی
وشەکە) بۆ ئەم □□و□ت□ کۆمەڵایەتییە دەکەین. ئێمە پێکهاتەیەکی حزبی
بۆ ئەم تەیفەو ئەم □□و□ت□ دروست دەکەین. چالاکانی ئەم بزووتنەوەیە
(کە زۆر بەیان هێشتا ئەندامی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران نین) خەریکی
دروستکردنی ک□ب□ونەوەی گشتی و شورا و سەندیکا و سازدانی
ناڕەزایەتی دژ بە خاوەنکار و حکومەت و…هتد. هەموو ئەمانە
میتابۆلیزمی حزبی کۆمۆنیست وەک حزبێکی کۆمەڵایەتی. هەموو ئەمانە
بەشێکن لە مێژووی ئەم حیزبە و مێژووی شۆڕشی کۆمۆنیستی بە
ڕابەرایەتی ئەم حیزبە.

بۆیە بابەتی سەرەکی لە سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمەدا ئەوەیە کە
سۆسیالیزمی شۆڕشگێڕی چینی کرێکار لە ئێراندا چۆن بەدەستهن□ و چۆن
بەهێزدەکات. حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دەتوانێ ئەم ئامرازە بێت،
دەتوانێ حیزبی چینایەتی کرێکاران و حیزبی شۆرشی کۆمۆنیستی
کرێکاران بێت، بەمەرجێک مەیلی سۆسیالیستی کرێکاری بەسەریدا زاڵ
بێت، ئەم حیزبە “بکاتەوە” و بیکات بە ئامرازی خەباتی خۆی. حیزبی
ئێمەش وەک هەموو شتێکی تری دونیا دەبێت درەنگ یان زوو پێگەی
کۆمەڵایەتی خۆی بدۆزێتەوە. حیزبێکی کۆمۆنیستی کە نەتوانێت ببێتە
ئامرازێک بۆ ناڕەزایەتی سۆسیالیستی چینی کرێکار، وەک حیزبێکی
کۆمۆنیستی نامێنێت. حیزبی ئێمە دەبێ ببێتە بەشێکی ئۆرگانیک و
لەدابڕانەهاتوو لە ژیان و بزووتنەوەی جوڵانەوەی ڕادیکاڵ و
سۆسیالیستی کرێکاران و بەم هۆیەشەوە بەشێکی دانەبڕاوی خەباتی
تەواوی چینی کرێکار دژ بە بۆرژوازی.

لە باسی سیاسەتی ڕێکخستندا دەڵێین لەبری ئەوەی لە بیرۆکەیەکی
تەواو تەشکیلاتیەوە هەنگاو بنێین و دەست بکەین بە بەدەستهێنانی
ئەندام بۆ حزبە تایبەت و سنووردارەکەمان و دامەزراندنی بازنە و
لیژنەیەکی هەڵبژاردن، با خۆمان بە بەشێک لە پارتێکی کۆمەڵایەتی
فراوان (لە ئێستادا کۆمەڵایەتی) بزانین. با وەریبگرین و بپرسین چی
لە فراوانبوونی حزبایەتی و دیاریکردنی ئەم □□و□ت□ لە حزبێکی
سیاسیدا هەیە؟ لێرەدایە کە یەکسەر هەست بە بارودۆخی ئەو تەیفە لە
تێکۆشەرانی ئەم حیزبە فراوانە دەکەین، کە لە ئێستادا خۆیان لە
سەرە جەماوەری فراوانی کرێکاران داناوە، ڕابەرانی ڕاستوخۆ و
کردەیی چین و توێژە جیاجیاکانی چین، بەیەکەوە گرێدراون و
بەیەکەوە پەیوەندیدان ، و دژی مەیلی بۆرژوازی و چینی غەیرە
کرێکارن.وە ناشۆڕشگێڕەکان لەناو چینی کرێکاردا دەستەبەندی خۆیان
پێکدەهێنن و هتد.

چ شتێک ڕێگری دەکات لە یەکگرتنی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران وەک

حیزبێکی دیاریکراو و ئەم بەشە گەورەترەی کۆمۆنیزمی شۆڕشگێڕانە لە ئێران لە پراکتیکێکی یەکپارچە و یەکگرتووی حیزبی و چینایەتیدا؟ چی وا دەکات ڕابەرایەتیکردنی بزووتنەوەی کرێکاری لە لایەن ئەم پارتە کۆمەڵایەتییە فراوانەوە قورس بێت؟ کام شێوەی ڕێکخستن گونجاوە بۆ ئەنجامدانی ئەم گۆڕانکارییــە چارەنووسسازە لەم قۆناغە تایبەتەدا. بۆ پێکهـێنانی ئەم حزبە مەزنە کرێکاری، تەیفی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی کرێکاران دەبێ بە گۆڕانکاری سیاسی، فیکری و تەشکیلاتیدا تێپەڕن و بە پێچەوانەوە و بە بۆچوونی من لەوەش گرنگتر حیزبی کۆمۆنیستی ئێران، چونکە ئامرازێکی گونجاوە بۆ چالاکییەکە و یەکێتی کرێکارانی کۆمۆنیست و شۆڕشگێڕ، دەبێت چ گۆڕانکارییــەک لە کارەکانیدا بکات؟ ئەم پرسیارانە خاڵی دەستپێک و تەرکیزی گفتوگۆی سیاسەتی ڕێکخراوەییمانن و لە در□□ژ□ی باسەکەدا بە شێوەیەکی تایبەتتر مامەڵە لەگەڵ تێزە سەرەکییەکان و دەرەنجامەکانی دەکەم.

سەبارەت بە سیاسەتی ڕێکخستنی کرێکاری ئیمە

قسەو باس لە سیمینارێکی حزبی

(2)

تێزە گشتیی□کانی بابەتەکە

ئەو تێزانەی کە لە سەرەتای وتاری سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمەدا دەکەونە بەر باس ، هەوڵ دەدات لایەنەکانی بوونی کۆمەڵایەتی کۆمۆنیزم و شوناسی کۆمەڵایەتی چینی کرێکار بە تێکۆشەرانی کۆمۆنیست بناسێنێت.

١) ئێمە دەڵێین لە ئێرانیشدا وەک پارچەکانی دیکەی جیهان مەیلی جۆراوجۆر لەناو چینی کرێکاردا هەیە. پێش دەستپێکردنی هەر کردارێکی ڕێکخراوەیی بۆ دروستکردنی حیزب، پێویستە لە خۆت بپرسیت کام لەم مەیلانە بنەمای بوونی ڕاستەقینە و ڕاستەوخۆی کۆمەڵایەتیتانە وەک حزبێکی دیاریکراو و دۆخی ئەم مەیلە لە گۆڕەپانی بزووتنەوەی کرێکاریدا چۆنە لە ڕاستیدا ؟ ئەم ڕەوتە تا چەند یەکگرتوو و ڕێکخراو و خۆوشیاری هەیە؟ تا چەند چالاکە و لە ئێستادا بە چ شێوازێک ڕێکخراوە؟ ئاستەنگەکانی بەردەم یەکگرتنی ئەم مەیلە کۆمەڵایەتییە لەگەڵ بزووتنەوەی حیزبی ئێوەدا لە قەوارەیەکی سیاسی یەکگرتووی و خەباتەکارانەدا چین؟ چ ئاستەنگێک ڕێگری لە ڕابەرە ڕاستەقینە و کردەییەکانی ئەم بزووتنەوەیە دەکات کە ببنە بڕبڕەی پشت و کادیری ڕێکخراوێکی حیزبی؟ بە یەک وشە ئەم ڕەوتە پشت بە چی دەبەستێت؟

٢) ئێمە دەڵێین چینی کرێکار جەماوەرێکی بێ شێوە و بێ جوڵە نییە. لە هەر شوێنێک ئیستغلالکردن هەبێت، بەرەنگار بوونەوە و خەباتیش لە

دژی هەیە و لە ئەستادا ئەم خەباتە ڕابەرایەتی دەکرێت. تەنانەت لە خراپترین هەلومەرجیشدا، کاتێک بنەڕەتیترین ڕێکخراوە کرێکارییەکان بوونیان نییە، چینی کرێکار وەک ئەتۆمی تاکەکەسی ناچێتە مەیدانی خەبات و ڕوبەڕو بوونەوە، بەڵکو خاوەنی ئارایش و ڕێکخستنی خۆیەتی بۆ خەبات. ئەوانەی لەناو ئەم چینەدا خۆیان بەرز دەکەنەوە بۆ پۆستی ڕابەرایەتی پراکتیکی بەشەکانی چین، ئەوانەن کە بەشگەلێک لە چینەکە دەگرن و دەتوانن بیجوڵێنن. ئەمانە ئەو کەسانەن کە بەچوون و دەستنیشانکردنیان بۆ بەشە فراوانەکانی چینەکە گرنگە. نەریتی خەباتگێڕانەی کرێکاران لەگەڵ خۆیان هەڵدەگرن و دەیانگوازنەوە بۆ کەسانی دیکە. بۆ کۆمۆنیستێک زۆر گرنگە بزانێت ئەو ڕابەرانە کێن و چی دەکەن و کام بەشیان ڕابەری سۆسیالیستی چینە. هەرکەسێک بیەوێت حزب و ڕێکخراوێکی کۆمۆنیستی بنیات بنێت، پێویستە وێنەیەکی ڕوونی هەبێت لەو مەیل و ڕابەرانەی ناو چینی کرێکار.

٣) خاڵێکی دیکە، کە ململانێی بنەڕەتیی نێوان کۆمۆنیزمی کرێکاری و چەپی نەریتی و ڕۆشنفکریی ئێران نیشان دەدات، پرسی خەباتی ئابوورییە. ئەو سۆسیالیزمە ساختەیە کە لە بەئاگاهاتنەوەی ویژدانی ڕۆشنبیری بۆرژوازییەوە بەرەو "هەژاریی جەماوەر" و دابەشبوونی کۆمەڵگا بەسەر دەوڵەمەند و هەژاردا دێت، یەکسەر دەگاتە ڕەچەتەیەک بۆ چاکسازی کۆمەڵایەتی. وێنەی ئەو کۆمەڵگایەیان دەست دەکەوێت کە ئەم بەبەشبوونانە تێیدا نامێنن لەگەڵ هاتنی ئەو جۆرە سۆسیالیستە خاوەن بیرە باشانە. بەڵام لە هەمان کاتدا بە ڕوونی یان ناڕاستەوخۆ باس لەوە دەکرێت کە تا ئەم ڕەوتە کار نەکات، یان تا "شۆڕش" ڕووبدات، ناتوانین چاوەڕوانی باشتربوونی جددی لە ژیانی جەماوەردا بین. وە بێگومان خودی چەپی ناکارامە لەم دۆخە بابەتییەدایە لەسەر بنەمای پێگەی چینایەتی خۆی، کە ناتوانێت "چاوەڕوانی بکات".

بیرۆکەی شۆڕش و تیۆری مارکسیستی شۆڕشی کرێکاری دەبنە مۆڵەتێک بۆ ئەم ڕژانە بە دوورکەوتنەوە لە خەبات بۆ باشترکردنی دەستبەجێی بارودۆخی چینی کرێکار و دابەزاندنی کرێکار بۆ داهاتوو و زەلیلکردنی خەباتی کرێکار بۆ چاکسازی ئابووری و کۆمەڵایەتی وەک شتێک کە پێدەچێت نیشانەی لادان بێت لە دۆزی شۆڕش. دیارە لەم ڕوانگەیەوە کرێکار هاندەدرێت بۆ وەرگرتنی مافی خۆی، بەڵام ئەم تێبینییە هەزار جار جەختی لەسەر دەکرێتەوە کە ئەم خەباتە نابێت ببێتە "سەردەق" بەراوردکردن و هتد بە چینی کرێکار و بە مارکسیزم ئەمە بەمانایە لە بنەڕەتدا چونکە خودی بوونی چینی کرێکار بە باشترکردنی بارودۆخی ئابووری کرێکاران ڕۆژانە تووشی ململانە دەبێت

لەگەڵ بەرژوازیدا.
باسەکە وەک ئەوە نییە کە کرێکار ئامادەبێت خەباتی ئابووری بکات یان نا، یان ئەم خەباتە چڕتر بکاتەوە یان نا. کرێکار، نەک تەنها بە باشترکردنی بارودۆخی خۆی، بەڵکو بە ڕێگریکردن لە تێکچوونی ئاستی ژیانی هەبوو، بە پاراستنی کەرامەتی ئینسانی خۆی، لە کۆمەڵگەی سەرمایەداریدا، دەبێت بەردەوام خەبات بکات بۆ باشترکردنی ئابووری و کۆمەڵایەتی. بۆیە چینی کرێکار بڕیار نییە "هەڵوەست"ێکی تایبەت بە خەباتی ئابووری وەربگرێت. خەباتی ئابووری بە واتای چینی کرێکار و چینی کرێکار بە واتای خەباتی ئابووری.
ئەمەش بەشێکە لە پێناسەکە و یەکێکە لە تایبەتمەندییە بوونگەراییەکانی چینی کرێکارە. وەک چۆن ماسی ناتوانێت مەلە نەکات، کرێکاریش ناتوانێت خەباتی ئابوورییەوە نەکات. وە بەدەنیاییەوە پێشکەوتن لەم خەباتەدا شۆڕشی کرێکاری بەهێزتر و ئاسانتر دەکات. چەپە تەقلیدییەکان بە تیئۆرییەکانیان دەگەنە ئەو ئەنجامە کە کرێکاران بە پلەیەک لە خۆشگوزەرانی "گەندەڵ دەبن"، یان هەژاری و فشاری ئابووری دەبێتە هۆی شۆڕش.
ئەمە بیرکەیەکی بێمانا و دژە کرێکارییە. کرێکارئەبێت لە دۆخێکی ئابووری بەهێزتر و سەلامەتتردا بێت. تەنیا چینی کرێکارێک کە لە پرۆسەی پێشکەوتنی چینایەتیدایە، دەتوانێت دەست بەسەر هەموو شتێکدا بگرێت و تەواوی شۆڕشی کرێکاری بووێت. نائومێدی و چەقبەستوویی دەتوانێت هۆکاری یاخیبوونی وردەبەرژوازی بێت، بەڵام ناتوانێت سەرچاوەی شۆڕشی کرێکاران بێت. ئەوە هەژارییە کە خەباتی کرێکاری بەرەو تێکچوون و گەندەڵی دەبات، نەک خۆشگوزەرانی و باشتربوونی دۆخی ئابووری چین. بۆیە خەباتی ئابووری و خەبات بۆ بەرزکردنەوەی کەرامەت و پێگەی کۆمەڵایەتیی کرێکار بەشێکی دانەبڕاوە لە بوونی کۆمەڵایەتی چینی کرێکار و دواخستن هەڵناگرێت و ئەو حزبە کۆمۆنیستییەی کە دەیەوێت ببێتە حزبی کرێکاران. دەبێ سەرەتا لەم بوارەدا بدۆزرێتەوە، بۆ ئەوەی بتوانین پرسیار لەوان بکەین سەبارەت بەرنامە و خەباتەکەیان بۆ شۆڕشی کرێکاری و کۆمۆنیستی.
بەڵام لە واقیعدا سەدان حزبی بەناو سۆسیالیستی لە جیهاندا هەن کە لە بۆچوون و پراکتیکی خۆیاندا نامۆن لەگەڵ ئەم خەباتە ئابوورییە بەردەوام و هەمیشەییەدا و شوناسەکەیان لە جیاوازییە تیۆرییەکانیان لەگەڵ گروپی دراوسێدا کورت دەکرێتەوە. ئەو حزبانەی تەنانەت نازانن کرێکارێک لە بوارێکی دیاریکراودا چەند داهاتی هەیە، ئایا دەکرێت بەم داهاتە خێزانێکی سێ کەسی بەڕێوەبچێت، ئایا دەکرێت منداڵێک تا تەمەنێکی دیاریکراو بنێردرێتە قوتابخانە، یان چی

ڕوودەدات بە پزیشکی و پزیشک و هتد. زۆرێکیان هیچ پەیوەندییەکیان بەو بابەتانەوە نییە و تاکە کێشە و سەرقاڵبوونیان ئەوەیە کە کام جیابونەوەی لقی باوەڕ سەرەتای بوونی مەحفەلەکەی ئەوانە و هتد. هەر کاتێک ئەم کەسانە من و تۆ دەبینن باسی کرێی زیادە و بیمە و یاسای کار و هتد دەکەین، یەکسەر بە "ئیکۆنۆمیست" ناومان دەبەن. وە یەکسەر ناوی لینین دەهێنێت. بەڵام لینین سەر بە بزووتنەوەکەمانە. لە قۆناغێکدا لە ڕووسیا، کرێکاران، چ هەبن یان نا، بەشدار بوون لە خەباتی ئابووریدا و دەیانگوت ڕووخانی تزاریزم و پرسی دەسەڵاتی سیاسی بابەتێکی زۆر گرنگە و نابێت بە بۆرژوازی لیبراڵ جێبهێڵرێت. سۆسیالیستی ساختە بۆرژوازی کە لە بنەڕەتدا لە لایەکی دیکەوە هاتە ناو باسەکەوە، نوێنەرایەتی ئەمە دەکات و نموونەی ئیکۆنۆمیستەکان لە ئەمەدا دەبینێت.

بەڵای من کاتێک ئەم جۆرە ڕەوتە ئەمە بە ئیکۆنۆمیست ناودەبەن، پێویستە دڵنیابین لەوەی کە لەسەر ڕێگای ڕاستداین. ئەمە باشترین کەمپاسە بۆ دەستنیشانکردنی ئاراستەی دروست. هەتا حیزبی کۆمۆنیست، هەروەک تەواوی بزووتنەوەی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی ناو چین، خەریکی خەباتێکی بەردەوام بۆ باشترکردنی دەستبەجێی دۆخی چینی کرێکار نەبێت، ناتوانرێت ناوی لێبنرێت حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری. گرەنتی ئەوە دەدەم کە نەریتی ڕاپەڕین و ڕووخاندن و شۆڕشگێڕی و مامەڵەکردن لەگەڵ پرسی دەسەڵاتی سیاسیدا لە حیزبەکەماندا هەندە بەهێزە و پلانی ئەوەندە زۆرە بەی کە هەرگیز ساتێک نامێنێت کە بگەڕێین بۆ جەریانی ئەو ئیکۆنۆمیستانەی سەرەتای سەدە لە ڕووسیا. لە بنەڕەتدا پێموایە ئەگەری سەرهەڵدانی ئیکۆنۆمیستێکی لەو شێوەیە لە چوارچێوەی نەریتی کۆمۆنیزمدا لە ڕووی مێژووییەوە ڕەتکراوەتەوە.

ڕەتکردنەوە و بچووککردنەوەی خەباتی ئابووری لەلایەن چەپی ناکرێکاریەوە لە ئێرانیدا هەندێک زەمینەی ماددی هەیە. سەرەتا بەهۆی پێکهاتەکەیانەوە فشاری ئابووری بۆ ئەم ڕەوتانە بەرجەستە نییە. دووەم: بەشداری لە خەباتی ئابووریدا پێویستی بە بوون لەو شوێنە کۆمەڵایەتییە هەیە. "کرێکار پێویستە" بە خەباتی ئابووری. ناکرێ شارەزایەکی خوێندەوار بۆ ئەم خەباتانە بنێردرێت. هەر جۆرە دەستێوەردانێک لە خەباتی ئابووریدا پێویستی بە ڕێکخراوی کرێکاری و ڕابەری کردەیی هەیە و ئەم بزووتنەوانەش ئەو جۆرە پێکهاتە و چالاکییەیان نییە. ڕاستگۆیانە زۆرێکیان وێنەیەکی زۆر بابەتیی ناڕەزایەتی کرێکارانیان هەیە. بە پێی ئەدەبیاتی تەبلیغاتی ئەوان، ناڕەزایەتی کرێکاران بە ئەوان هەمیشە لە شێوەی لە کورە دەرهاتنی دانیشتوانی بە شێوەی کرێکاران لەم یان ئەو ژینگەی کار و ژیاندا

بەرجەستە دەبێت. و هەر بۆیەش بەشداریکردنیان لە خەباتی ئابووریدا بە ئەنقەست شێوەی هەوڵدان بۆ تووڕەکردنی کرێکاران وەردەگرێت. وێنەی ململانێیەکی ئامانجدار و حیسابکراو لەگەڵ ڕێسا و ڕێکخستن و ڕابەرایەتیی لە ناڕەزایەتییەکی کرێکارییەوە نییە. ئەوان لە چوارچێوەی ئەو پەیوەندی و تێکڕاویانەدا نین و هەر بۆیەش ناتوانن نەک هەر بەشداری بکەن، بەڵکو بە گشتی تەنانەت لە میکانیزمی ناڕەزایەتی کرێکاری تێبگەن.

٤)خاڵێکی تر کە پەیوەستە باسی لەوە بکرێت، پێگەی حیزبە لە دەی ئەم خەباتە بەردەوام و لەوەستاندن نەهاتوەدا. حیزبایەتی و حزبایەتی لایەنێکی دیاریکراو و یەکێکە لە فۆرمەکانی پێناسەکردنی ئەم خەباتە کۆمەڵایەتییە فراوانە و نەک "دوا ئەڵقەی پەرەسەندن"ی ئەم خەباتە. بە چەپی تەقلیدی حیزب پلەی کۆتایی پلیکانەیەکی پێشکەوتنە. لە سەندیکا و ڕێکخراوی پیشەیی و پاشان بۆ حیزب. له وتاره که ی سه باره ت به سیاسه تی ڕێکخستن، جه خت له وه که حزبایه تی یه کێکه له لایه نه کانی خه بات و واقیعێکی فره ڕووه . ئەوەی کە ئەڵقەی کرێکاری و سەندیکا و ئەنجومەن و لایەنەکانی تر پێکی دەهێنن و هەموویان پێکەوە دیاردەیەکی کۆمەڵایەتی ئاڵۆز دروست دەکەن. جەماوەرێکی مەزنی خەڵک لە پەیوەندی لەگەڵ سەرمایەداریدا ناڕەزایەتی دەردەبڕن و ئەم ناڕەزایەتییە لایەن و خولەک و ساتی جیاوازی هەیە و ئەمانەش بە شێوەی جیاواز دەردەکەون کە یەکێک لەوانە حزبی سیاسی چینایەتییە. ئەم حیزبە نوێنەر و ڕێکخەری چالاکییەکی هەمیشەیی و بەردەوامە بۆ دەزی شۆڕشی کۆمەڵایەتی و هەموو خەباتەکانی دیکە لە چوارچێوەی ئەم خەباتە گشتییەدا بە شۆڕشی کۆمەڵایەتی پێکەوە دەبەستێتەوە. بەڵێ ئەم حیزبە بەدیلێک نییە بۆ شێوازەکانی تری چالاکیی چینی کرێکار. باسی ئەمە ئەوەیە کە بەبێ بینینی ئەم واقیعە کۆمەڵایەتییە ئاڵۆزە، لەگشتەتی خۆیدا بەهێزی بکەین، پێداویستییە بەرەوپێش چوونی ئەم بزوتنەوە گشتییە دەستەبەربکەین تا بتوانین لایەنی حیزبی ئەم خەباتە لە چوارچێوەی ئەم چالاکییەدا ڕێکبخەین. مەحاڵە حیزبێکی سیاسی بۆ چینی کرێکار بە جیا لەم بزووتنەوە چینایەتییە کۆمەڵایەتییە دروست بکرێت. هەرکەسێک بیەوێت حزبێکی کرێکاری کۆمۆنیستی بنیات بنێت، پەیوەستە بەشداربێت لەم هەموو خەباتەدا.

٥) گرفتێکی دیکە بریتییە لە لێکۆڵینەوە لە هەندێ لایەن و تایبەتمەندییەکانی دۆخی ژیان و خەباتی چینی کرێکار لە ئێران کە کاریگەری لەسەر لایەنە تایبەترەکانی سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمە هەیە. یەکەم: چینی کرێکاری ئێران چینێکی گەنجە. مەبەستم تەمەنی کرێکاران نییە، بەڵکو مێژووی بوونی پرۆلیتاریای شارستانی لە

ئێراندا بە بەراورد لەگەڵ لانکەی سەرمایەداری لە ئەوروپا.
نەریتەکانی خەباتی کرێکاری لەم و□لاتانەدا، لە بواری ڕێکخستن، ڕێکخستنی جەماوەری، فراکسیۆن و هتد، دەرئەنجامی پ□س□ی درێژخایەنن. نەریتی خەباتی کرێکاری لە ئێراندا بە شێوەیەکی سروشتی لە ژێر کاریگەری بارودۆخی کۆمەڵگای ئێران و مێژوو و پرۆسەی گەشەسەندنی سەرمایەداری لە ئێراندا بووە. بۆ نموونە نەریتی خێرا ڕێکخستن، دروستکردنی ڕێکخراوی سەندیکا و شورا و هتد لە چینی کرێکاری ئێراندا لاوازە.
به ڵام با بەتی وتاری سیاسەتی ڕیکخستن ئه وه یه که ئه م تێڕوانینه ڕێگه نادات به چه پ غه یرە کرێکاری که ئه نجام لە ئەتۆمیزه بوونی کرێکاری ئێرانیەوە وەربگرێت . بەڵام ئەم بۆشای□ پڕ دەبێت لە شێوازەکانی تری ڕێکخستن و چالاکیی کرێکاری کە لەگەڵ هەلومەرجی باوی کۆمەڵگادا دەگونجێت، بەو پێیەی خەبات و ناڕەزایەتی کرێکاران لەوەستان نەهاتووە. ئێمە دەڵێین تەنانەت لە خراپترین بارودۆخیشدا تۆڕگەلێک ئەڵقە کرێکاریەکان لەناو چینی کرێکاردا دروست دەبن، کە وەک ئامرازێک هاوفکری کرێکاری و ڕێنمای ڕابەرەکانی کرێکاری بۆ چارەسەرکردن کاردەکەن. ئێمە ئەم شێوەمان ئایدیالیزە نەکردووە. به ڵام ئه مه ئه و فۆرمه لانیکه م و بنه ڕه تیه یه که له هه موو دونیادا هه یه له هەر شوێنێک کرێکار هەبێت و کار بکات، بێ گوێدانه ئەوه ی گه وره ترین یه کێتی و ئه نجومه ن و هتد هه ن یان نا. ئەم تۆڕانە، کە لە چوارچێوەی و لە ڕێگەیەوە کرێکارانی وشیارتر جەماوەری کرێکاران بە بنەماکانی خەباتی کرێکاری ئاشنا دەکەن و بانگەشەیان بۆ دەکەن و لەدەوریەک کۆیان دەکەنەوە و دەیانخەنە کار و ڕابەرایەتییان دەکەن، تەنیا وەک خودی مانگرتنەکە نین. هیچ کەس و خاوەنکار و حزب و حکومەتێک ناتوانێ ئەم بزووتنەوەیە بوەستن□ت.
ئەمەش یەکێکە لە تایبەتمەندییە هەبوونی چینی کرێکار و هەر بۆرژوازییەک کە بەرهەمهێنان ڕێکدەخات، بە ناچاری هاوشانی ئەو بازنانە دروست دەکات. کەس ناتوانێت ڕێگری لەو کەسانە بکات کە لە ژێر یەک سەقفدا کار دەکەن و بەرگەی بارودۆخی هاوشێوە دەگرن و لە هەمان بارودۆخی کۆمەڵایەتیدان و خۆیان ڕووبەڕووی یەک هێز و هتد ببیننەوە و چارەسەرێک بۆ دۆخەکەیان بدۆزنەوە. ئەم کەسانە هەمیشە بیر لە بارودۆخی خۆیان و شێوازەکانی شەڕکردن بۆ باشترکردنی دۆخەکەیان و تەنانەت ئەوەی جیهان لەڕووی مێژوو و تیۆریەوە لەسەریان دەڵێت بیری لێدەکەنەوە و ئاسۆی کردەیی دەخەنە بەردەمیان. تۆڕەکانی ئەڵقەکان ئامرازی سەرەتایی و حەتمی ئەم کارو کاردانەوانەن لەناو چینی کرێکاردا. ئازاری کرێکاران و چارەسەری

ئەم ئازارانە لەم ئەڵقانەدا باس دەکرێن. ئەمە ڕەوتێکی ڕاستەوخۆی خەباتەکانە. بۆیە تەنانەت لە ئێرانیشدا سەرەڕای نەبوونی یان لاوازی ڕێکخراوە فەرمی و ڕێک و پێکەکانی کرێکاری، پێویست ناکات لە سفرەوە دەست پێ بکەین.

دووهەم: بارودۆخی تایبەتی ئێران جەخت لەسەر پێویستی گرتنەبەری پێگەیەکی نوێی کۆمۆنیزم لە چوارچێوەی خەباتی ئابووریدا دەکاتەوە. لە وڵاتانی تریشدا، کەلێنی نێوان کۆمۆنیستەکان، یان چەپەکان بە گشتی، لە ململانێی ئابووری، ڕەنگە بەقەد ئێران قووڵ نەبێت. ئەم بۆشاییە دەبێت پڕ بکرێتەوە. بەڵام لە ئێران کە لە بنەڕەتدا چەپ لە باڵی چەپی ناسیۆنالیزمی چینی ناکرێکار پێکهاتووە، نەریتەکەی دەگەڕێتەوە بۆ دوکتور موسەدق و سەربەخۆیی ئابووری، چەپ کە ئاسۆی خەباتیان بە ئەنجامدانی چاکسازیی سیاسی و کۆمەڵایەتییە لە “نیشتمانی خۆیان” و کرێکاریش وەک هێزی یەدەگی خەباتی بۆرژوازی وە خۆی وەک چاکسازیخوازێک تەماشای کردووە، لە وڵاتێکدا کە خەباتی ئابووری کرێکاران بەردەوام لە لایەن چەپەکانەوە بە کەم سەیر کراوە و کراوەتە لقێکی ئەنتی -خەباتی دەسەڵاتخوازانە، لە وڵاتێکی وادا کۆمۆنیستە کرێکارییەکان پێویستە زیاتر گرنگی بە بابەتی خەباتی ئابووری بدەن. ئەمەش ئاماژەیەکی بنەڕەتییە بۆ جیابوونەوەی پرۆلیتاریا و بۆرژوازی. حیزبەکەمان و هەڵسوڕاوەکانمان نەترسن لەوەی ئەم چەپە بۆرژوازییە چەواشەی “ئیکۆنۆمیزم”مان پێ ببەخشێت.

بەڵام لە کۆتاییدا هەموو ئەو تێزانەی کە لە وتارەکەی سیاسەتی ڕێکخستندا وروژێنراون، بە گوێدانە ئەوەی کە چەندە دەتوانرێت گشتگیر بکرێن بۆ وڵاتانی دیکە و تا چەند باس لە تایبەتمەندییە گشتییەکانی خەباتی کرێکاری دەکەن، بارودۆخی ئێران لەبەرچاو دەگرن. چونکە ئەم حەقیقەتە خەسڵەتی چەپی بۆرژوازییە لە ئێراندا، ئەمەش وایکردووە کە پێویست بکات جەخت لەسەر بابەتەڕونەکانی چینی کرێکار و میکانیزمەکانی خەباتی کرێکاری بکەینەوە.

کەموکوڕییەکانی کارێک پێش پلاندانان بۆ سیاسەتی ڕێکخراوەیی

لە بابەتی سیاسەتی تەشکیلاتیدا بە وردی باسی ئەم بابەتە کراوە. بۆیە لێرەدا تەنها ئاماژە بە چەند خاڵێک دەکەم بۆ ئەوەی بیرتان بخەمەوە. ئەگەر بمەوێت هەڵسەنگاندنێکی پوختە بۆ کەموکوڕی سەرەکی کارەکانمان لە ماوەی پێش پێشنیارکردنی ئەم سیاسەتەدا بکەم، دەبێ بڵێم کە ئێمە لە ناوەڕاستەوە دەستمان پێکردبوو. ئێمە وەک حزبێکی سیاسی هەوڵمان دەدا ناوەندی حزبی لە نێو ڕابەرەکانی چینی کرێکاردا دروست بکەین. بێگومان ئه م کاره به شێکی هه میشه یی چالاکیی ئێمه یه و له خۆیدا هیچ ناڕه زایه تییه کی له به رامبه ردا نییەو دەبێت ئەنجامی سیاسەتی ڕێکخستنی ئێستامان گەشەی خێرای ته

شکیلاتی حیزبیمان له نێو کرێکاراندا بێت. بەڵام سەڕه ڕای ئه وه ی کەتەنانەت لە سه رەتاوه جەختمان له سەر پێویستی دەورەدانی بازنه هه ڵبژاردنه کان و ناوه نده کانی حیزب به ێژەیەکی بەرفراوان لە کرێکارانی دۆستی حیزب جه ختمان کردەوە ، لایەنی کۆمەڵایەتیەوە فراوانبوونی حیزب وتەحیزب له نێو کرێکاراندا که متر جێگەی سەرنج بوو.

ئەمڕۆ کە دەمانەوێت کرێکار لە پێگەی کۆمەڵایەتی خۆیدا بناسین و ڕێکبخەین، پرسی ڕێکخستنی گروپی کرێکاران جێگەیەکی چارەنووسساز بۆ ئێمە دەدۆزێتەوە. کاتێک گرنگی بەو ڕاستییە دەدەین کە پێویستە فۆرمە ڕاستەقینەکانی ڕێکخستن و ناڕەزایەتی کرێکاران بە تایبەت کرێکارانی سۆسیالیست کە بنکەی کۆمەڵایەتی دەستبەجێی حیزب پێکدەهێنن، بناسین و بنیات بنێن، سەرنجی ئەڵقە و تۆڕەکانی کرێکاران دەدەین. خاڵی دەستپێکی ئێمە بۆ کارکردن لەگەڵ چینی کرێکار، ناسینی ئەو ڕاستییەیە کە مەیلێکی ڕاستەقینە و چالاک لەناو چینی کرێکاردا ئێستا نوێنەرایەتی سۆسیالیزم و ڕادیکالیزم لە بزووتنەوەی کرێکاریدا دەکات و وەک ڕێکخراوێکی دیاریکراو لە ئێمەوە نزیکە.

ئەمە لە بنەڕەتدا ئەو پاشخانە گشتیی□یە کەڕێگەیداوە بە دامەزراند و گەشەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران. بۆیە سەرنجمان ئاراستەی ئەم گروپە دەکرێت. ئەم تەیفە چی دەکات، پەیوەندی حزبی کۆمۆنیست لەگەڵیدا چییە و چۆن دەتوانین ئەم تەیفە بەهێزتر و هاوئاهەنگ بکەین، کە بە بڕوای من بەرفراوان و کاریگەرەو ناڕەزایەتی کرێکاری کەمتر بێ جۆش وخرۆش دەبێت بەبێ بەشداری ئەمان. لە ماوەی پێشوودا کەمتر گرنگیمان بەم کارە بنەڕەتییە دەدا. کێشەی ئێمە بە پلەی یەکەم ڕێکخستن و یەکخستنی بەشە سۆسیالیزم و ڕادیکاڵەکانە لەناو چینی کرێکاردا، کە لە ئێستاوە بۆ ئێمە و کەم تا زۆر بۆ بەشێکی زۆریان ڕوون و ئاشکرایە، کە ئایندەی ئەم بەشە و حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بەستراوەتەوە پێکەوە. تەنیا لەسەر بنەما و پشتبەستن بەم چالاکییە بنەڕەتییە کە دەتوانین حەوزە ڕاستەقینەکانە نوێیەکانی حیزب کە هەڵسوڕاوانی ئەم بەشە لەخۆ بگرێت، دروست بکەین و فراوانتر بکەین. لە باسی ڕوانگەی سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمەدا دەگەڕێمەوە سەر ئەم بابەتە.

بە واتایەکی تر هەموو دەستکەوتەکانی کۆمەڵگەمان وەلا ناوە بۆ دروستکردنی حزبێکی کرێکاری کۆمۆنیستی و ویستمان لەسەر دەستپێشخەری ڕێکخراوەکان شانەکانی ئەم حزبە دروست بکەین. به ڵام له ئێستادا کۆمه ڵگه مادده یه کی زۆری بۆ پێکھێنانی ئه م حیزبه دابین کردووه و ئه گه ڕ ورنتر لێی بڕوانین، به شێک له م حزبە

سیاسییه ، به مانای فراوانی وشه که ، جێگه یه کی هه یه و له ناو چینی کرێکاردا کار ده کات. کەواتە، دەکرێ بنەمای سیاسەتی ڕێکخستنی ئێمە بەم شێوەیە بخەینەڕوو: بۆ یەکخستنی بەشە جۆراوجۆرەکانی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی و ڕادیکاڵ لە ئێران و یەکخستنیان لە حزبیکی سیاسیدا. حیزبی ئێمە، وەک ڕێکخراوێکی خاوەن سنوور و کەلێنی دەستووری دیاریکراو، بە کادر و چالاکوان، ئەڵقەکان، هێزی چەکداری، تەبلیغات، ڕادیۆ، ڕۆژنامە و هتد، تەنیا بەشێکە لەو واقیعە کۆمەڵایەتییە فراوانە.

بەڵام بەشێکی گەورەی ئەم حیزبە کە بە ڕواڵەت لەدەرەوەی دیوارەکانی حیزبەکەمان پێکدێت، لە بەشێک لە کرێکارانی سۆسیالیستی و خەباتکارانێک پێکدێت کە نەک هەر لە پێشەنگی ناڕەزایەتییە کرێکاری□کانی ئێستادان، بەڵکو زنجیرەیەک ئەرکی تەبلیغات و هۆشیارکردنەوە و ڕێکخراوکردن بەڕێوەد□ بەن. ئه م به شه تا ڕاده ی ئه گەرەکانی خۆی و به و فۆرمانه ی که بارودۆخ ڕێگه ی پێدەدات، یەکخستنی کرێکاره کانه و له ڕیزه کانی کرێکاراندا به ڕه نگاربوونه وه له به ڕامبه ڕ خورافاتەکان و ته نانه ت له به ڕامبەر هێرشی دڕنده کانی وه ک ڕژیمی ئیسلامیشدا، پارێزگاری له پەیوەندیەکانی خۆی لەگەڵ جەماوەری چینی کرێکاردا دەکات. لە ڕوانگەی کۆمۆنیزمی ڕادیکاڵ لە ئێراندا، ئەم بەشە و حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بەشێکن لە یەک بزووتنەوە. هەڵسوڕاوانی ئەم بەشە لە ڕاستیدا هەڵسوڕاوانی ئێمەن. حیزبی کۆمۆنیست و ئەم بەشە لە هەڵسوڕاوانی کرێکاری دەبێ بە هۆشیارییەوە نزیک ببنەوە و یەکبگرن. ئەمە بنەمای سیاسەتی ڕێکخراوەیی ئێمەیە.

ئەم باسە دەیەوێت هەڵسوڕاوانی حیزب بکاتە هێزێکی وشیار و چالاک بۆ یەکخستنی ئەو دوو بەشە. ڕێگایەکی ڕاستەقینەی ئەم گۆڕانکارییە ئەوەیە کە ئەم بەشە لە حیزب و ڕێکخراوەکان بەشدارە لە خەباتی ئەم بەشەدا (واتە بەشێکی تری ئەم تاکە ڕەوتە پۆتانسێلە) و کاریگەری لەسەر دروست دەکات. حیزبی کۆمۆنیست پێویسته کاریگەری له سەر خۆ وشیاریەکانی ئه م ڕەوتەو پەیوەندییەکەی لەگەڵ ڕه وته کانی دیکەی ناو چینی کرێکار و توانای ڕابەرایەتیکردنی ناڕەزایەتی کرێکاران کاریگەری دانانی هەبێت لەسەریان. بەڕای من پێویستە لەوەتێبگەین و گریمانە بکەین کە حیزب و ئەم بەش□ س□□ر بە یەک واقیعی خەباتکارانەن. هەر جۆرە بەرەو پێشبردنێکی سیاسی لە داهاتوودا و دەرکەوتنی هەر پلەیەک لە کرانەوەی سیاسی بە ڕوونی بۆ هەمووان دەیسەلمێنێت کە ئەم بەشە بنکەی حزبی کۆمۆنیست و بینای سەرەکی کادر و ئەندامەکانی پێکدەهێنێت. بزووتنەوەی ئەم بەشەی کرێکاران لە ئێستاوە بەشێکە لە مێژووی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران کە لە

دەرەوەی سنوورە دەستوورییەکانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بنیات دەنرێت.

هێڵە سەرەکییەکانی سیاسەتی ڕێکخراوەییمان

هەربۆیە بەپێی ئەم پێشمەرجانە دەتوانین سیاسەتی ڕێکخراوەییمان لە چەند ڕستەیەکدا کورت بکەینەوە:

١-ڕێکخستنی حیزب کارکردی بوون و دەسەڵاتی بەشێکی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستییە لە نێو ڕابەرە کرێکارییە پراکتیکییەکان و کرێکارانی خەباتکاردایە.

ئەم چینە بوونی هەیە و پێویستە یەکگرتوو و وشیار بێت. بەشێکی گرنگی چالاکییەکەمان سەرپەرشتیکردنی فراوانبوونی ئەم بەشە و پێدانی یەکگرتوویی سیاسی و تیۆری بەو بەشە. ئەم چینە بە نەریت و بۆچوون و سیاسەتەکانی خۆی لە مەیلەکانی دیکەی ناو چینی کرێکار پاک بکاتەوە. من دەڵێم "پاک و خاوێنی پێ ببەخشێ" و "جیاوازی" ناکەم، چونکە دەزانم بورژوازی حوکمڕانی چەپی ئێران چ جۆرە هەڵوێستێکی سکتاریستی لە لێدوانێکی لەو جۆرەوە وەردەگرێت. پێویستە ئەم بەشە بزانێت جیاوازی بیرکردنەوەی و لە گۆڕەپانی کاری سیاسیدا لەگەڵ ڕەوتی ڕیفۆرمخواز و سندیکالیستی و هتد چییە.

ئەم حوکمە جەخت لەوە دەکاتەوە کە حیزب بە شێوەیەکی دەستکرد دروست نابێت. حیزب بە بانگ کردنی کرێکاران بۆ حیزب بنیات نراوە. بەڵکو هەرچەندە بەشی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی لە چینی کرێکاردا بەهێز بێت، حیزبێکی کۆمۆنیستی بەهێز و ڕادیکاڵ پێکهاتوو لە کرێکاران دەتوانێ لە کۆمەڵگادا بوونی هەبێت. ئەم دوو واقیعە پەیوەندیان بەیەکەوە هەیە و کاریگەریی چونیەکیان لەسەر یەکتر هەیە. تا مەودای ڕابەرە کرێکارییەکان و ئەو کرێکارە خەباتکارانەی کە جیاوازی خۆیان لە ڕووی ئامانج و ئاسۆکانەوە، لە تاکتیک و ئەولەویەتەکان، لە نەریت و بەهاکانی ململانێ لەگەڵ ڕەوتەکانی دیکە دەزانن بەهێزتر بن، زیاتر ئەگەری بنیاتنانی حزبی کرێکاری ڕادیکاڵ هەیە.

ئەگەر کەسێک داوای لێکردم ئەڵقەیەکی حزبی لە هەرێمێک یان شارێکدا دروستبکەم، یەکەم پرسیارم ئەوە دەبێت، بارودۆخی ئەوێ چۆنە؟ مێژووی خەباتی کرێکاری لە ناوچەکەدا چییە؟ کام مەیل لە نێو کرێکارانی ئەو هەرێمە یان ئەو بوارەدا بەهێزترە؟ وە سۆسیالیزم و سیاسەتی ڕادیکاڵ چ کاریگەرییەکی گشتی لە نێو ڕابەرە کرێکارییەکانی ئەوێدا هەیە؟ ئەگەر وەڵامی ئەم پرسیارانە گونجاو بێت، ئەوا دیدێکی گونجاو بۆ پێکهێنانی ناوەند و شانە حزبییەکان پێشبینی دەکەم و ئەگەر نا، بە دڵنیاییەوە بەپێی ئەم داتایانە لە ئاستێکی دیکەوە دەست بە کارەکانم دەکەم. گەشەی حیزبی کۆمۆنیست ڕێژەیی دەبێت لەگەڵ ڕادەی ئەوگۆڕی کۆمەڵایەتی لە ناو چینەکەدا.

٢- پەیوەندی سیاسی بەشی کرێکارانی کۆمۆنیست لەگەڵ حیزبی کۆمۆنیستی ئێران پتەوتر بکرێت.

ئەم چینە وردە وردە حزبی کۆمۆنیست وەک بزووتنەوەی حزبی خۆی قبوڵ بکات. ئەم ڕستەیە دەبێ باسی بارودۆخی زۆرێک لە ڕابەرانی کرێکاری بکات کە: "ئەگەر بمەوێت لە نێوان حیزبەکاندا هەڵبژێرم، خۆم بە نزیکی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دەزانم". بەڕای من ئەمە هەمووی ئەو پەیوەندییەیە کە دەبێ لەم قۆناغەدا دروست بکرێ. ئەگەر بەشێکی زۆر لە ڕابەرە کرێکارییەکان ئەمە بکەن، و بە هەر تێبینییەکەوە پەیڕەوی لێ بکەن، کە بۆ نموونە ئەم یان ئەو لایەنەی کاری حیزب کەموکوڕی تێدایە، من پێم وایە ئەمە سەرکەوتنێکی گەورە دەبێت لە ئێران و کۆمۆنیزمی ئێران هەنگاوێک دەبێت نزیکتر لە پێکهێنانی حزبێکی کۆمۆنیستی کرێکاری، کە بە درێژایی مێژووی هاوچەرخ هەست بە بۆشاییەکەی کراوە. ئه گه ر ئه مڕۆ، له ئاینده یه کی نزیکدا، کاتێک خه باتی جه ماوەری بەرز ببێته وه و تا ڕاده یه ک ئازادیی کردەیی بۆ هەڵسوڕانی کۆمۆنیستی هه بێت، ئه م به شە هەنگاو دەنێت و ئه م حیزبه به ته واوی دەکاتە هی خۆی. لەم نێوەندەدا هەم ئەم حیزبە و هەم ئەم ڕابەرە کرێکاری و تێکۆشەرانە بە دنیاییەوە دەبێ لە زۆر ڕووەوە بگۆڕدرێن و لێک نزیک ببنەوە. بەڵام ئەم گۆڕانکارییە لەم جۆرە بارودۆخانەدا بە خێرایی ڕوودەدات.

به ڵام ئه گه ر ئه مڕۆ لەم بپرسن ئاماژه ی پێشکه وتنی سیاسه تی ڕێکخستنی ئێمه له م قۆناخه دا چییه ، ده ڵێم به شێکی فراوان له ڕابەرە پراکتیکی و ڕادیکاڵه کانی چینی کرێکار هه ست بە نزیکیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران ده که ن. هەستیار بێ بەرامبەر چارەنووسی حیزب و سیاسەتەکانی. ئەگەر بە نموونە حیزب کۆنگرە ببەستێت، لافاوی نامەکانی ئەو هاوڕێیانە بێتە ئاراوە کە تیایدا تێبینی لەسەر مشتومڕەکانی کۆنگرە دەکەن، تەنانەت ئەگەر خۆیان بە ئەندامی حیزبیش نەزانن (کە پێموایە دەبێ بزانن تا ئێستا). بەهەمان شێوە بڕیار و لێدوان و سیاسەتەکانی حیزب کە لە لایەن ئەو هاوڕێیانەوە ڕایانگەیاندووە، لە بەرچاو بگیرێن و سەرنجیان لەسەر بخرێتە سەر.

٣- ئەبێت کرێکارانی ڕادیکاڵ و کۆمۆنیست هەرچی زیاتر لەگەڵ حیزب ڕێکبخرێن.

بێگومان من بە مەرج ئەمە ناڵێم. با ڕاشکاوانە بڵێم، تا ئەوکاتەی حیزبەکمان هەبێت کە ئەگەر ڕابەرێکی کرێکاری کردەیی بیەوێت کاری پێبکات، دەست و باڵەکانی زیاتر بەستراو دەبن، دەخۆکەی نائەمنیتر دەبێت، لە ناوەوە ڕووبەڕووی کێشەکی ڕۆشنبیرانە و سەرلێشێواو دەبێتەوە ئەوە، من ئەم هاوڕێیانەم پێ باشترە، ئەوان کارەکانیان لە دەرەوەی حیزب ئەنجام بدەن و کاتێک ڕاستەوخۆ بچنە ناو حیزبەوە

کەحزب ئامادەیی پێویستی لەناو خۆیدا دروست کردبێت. لەم ساڵانەی دواییدا زۆر ماندوو بووین بۆ لابردنی ئەو ئاستەنگانە و سەرکەوتوو بووین لە نزیککردنەوەی ئەم بەشە لە کرێکاران لە حیزب وبۆ کارکردن لە ناو حیزبدا، بەڵام ئەمە هێشتا بەڕای من بەس نییە. پێویستە کارێک بکەین کە بۆ ئەو هەڤاڵانە بوون بە حیزبی و بوون لە ڕیزی ڕێکخراوە حیزبییەکان هاوواتای بەهێزکردنی توانایان بێت بۆ ئەوەی ڕۆڵی خۆیان وەک ڕابەرێک لە بزووتنەوەی کرێکاریدا بگێڕن، متمانە و ئاسایشیان زیاتر بکات. لایەنەکی تری سیاسەتی ڕێکخستن بریتییە لە دروستکردنی ئەم گۆڕانکاریانە لە شێوازی ژیان و چالاکییەکانی حیزب و ڕاکێشانی ئەو هاوڕێیانە بۆ ناو ڕێکخستنی حیزب.

٤- کرێکارانی کۆمۆنیست پێویسته هه میشه یه کگرتووبن و به یه کگرتوویی بمێننه وه به شێوه ی جۆراو جۆر له نەویاندا له شێوه ی تۆڕی ئەڵقەی کرێکاری.

لە کوێی ئەو ئەڵقانە بوونیان نییە، دەبێ دروستیان بکەین، لەو شوێنەی کە بوونیان هەیە، پێویستە بەهێزیان بکەین، لە ڕووی سیاسی و فیکرییەوە خۆراکیان پێ بدەین، تاکتیکی شێوەی ئەم بەشە بپشکنین و هتد. پێویستە کارێک بکەین بۆ ئەوەی ئەم دەستانە لە کرێکارانی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی هەڵوێست و سیاسەتی ڕوونیان هەبێت سەبارەت بە هەموو لایەنەکانی خەباتی چینایەتی و بگۆڕدرێن بە دەستە و ناوەندی زیندوو و زۆر چالاک لەناو چینی کرێکاردا.

٥- ئەبێت حەوزەکانمان ناوەندی کارا بن لەم تۆڕە حەلقە و ڕێکخراوانەی کەلەلایەن ئەوان دروستکراون و ڕابەرایەتیان دەکرێت.

حەڵقەکانی ئەستای ئەمە، لە کاتێکدا کە پێگەی خۆیان وەک شانە بنەڕەتییەکانی حیزب دەپارێزن و وەک حەلقەیەکی هەڵبژاردن بە ماف و ئەرکی دیاریکراو لە پەیوەندی لەگەڵ بەشەکانی دیکەی حیزبدا مامەڵە دەکەن، لە ڕووی سروشتی کارەکانیانەوە، پێویستە وەک گردبوونەوەیەکی چالاک لەم کارەدا کار بکەن تێدا. حەلقەکانی هەڵبژاردنمان تەنها لە چوارچێوەی ئەو تۆڕانەدا نین، بەڵکو ئەگەر ڕێکخراوی جەماوەری و هتد هەبن، پێویستە وەک شانە حزبییەکان لەناویاندا چالاک بن و ڕاستەوخۆ سیاسەتەکانی حیزب بەرەوپێش ببەن.

٦- لە نەو ڕابەرە کاریگەرەکانی ئەو تۆڕانە، حەلقەی هەڵبژاردنی شێوازی نوێی حزب پێکبهێنرێت.

بە واتایەکی تر دەسەڵاتی ڕاستەقینەی ئەم تۆڕانە وردە وردە بچێتە لای حیزب و بەم شێوەیەش ناوچەی شێوازی نوێ سەرهەڵدەدەن کە ڕابەری ئەو تۆڕانە لەخۆ بگرن. ئه مەڕ به و هەکارانه ی پێشتر باسم کرد، ڕه نگه بترسین کە ئەوانە بۆ حەوزە حیزبییه کان ناو بەرین، به ڵام هەر ناویان هەچی بێت، ئه مانه حەوزە ی ڕاسته قینه ی چالاکی

کۆمۆنیستی و ڕادیکاڵی کرێکارین. ئەم حەوزانە پێکدێن لەو کەسانەی کە کاریگەرییەکی بەرفراوانی جەماوەرییان هەیە، لە لوتکەی ناڕەزایەتی کرێکاریدان و هێڵەکانی کردەی ڕاستەوخۆی کرێکاری دیاری دەکەن. ئەمانە ئەو کەسانەن کە لە داهاتوودا دەبنە ڕابەرانی شورای کرێکاری و سەندیکا و ئەم حەوزانەی شێوازی نوێ دەبنە ناوەکی کۆمیتە حزبییەکان لە کارگە و بەش و شار و ناوچەکاندا. دواتر دێمە سەر ئەوەی کە چۆن ئێمە خۆمان بە ئاگاییەوە ئەم پرۆسەیە بکەینە هەوێنی بزووتنەوەی داهاتوومان لە پێکهێنانی کۆمیتەی حیزبی.

٧- لەگەڵ فراوانبوونی نفوزی خۆمان و بەتایبەت لەگەڵ باشتربوونی دۆخی ئەمنی، ئەم مادە مرۆیی و تەشکیلاتییە بە هاوکاری ئێمە کۆمیتەی حزبی دروست دەکات و ڕایدەگەیەنین.

لێرەدا دەتوانین باس لەوە بکەین کە تایبەتمەندییەکانی ئەو مەرجانەی کە ئەم کارە دەکەنە مومکین چین. بەڕای من گرنگترین نیشانەی ئەوە دەبێت کە کاری ئەو کۆمیتانە دوای خۆڕاگەیاندنیان چۆن دەبێت. پێموانییە پەلە بکەین لە دروستکردن و ڕاگەیاندنی ئەو کۆمیتانە. ئەوەی گرنگە ئەوەیە کە بەشی بەرفراوان و کاریگەر لە کرێکارانی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستی هەن کە خۆیان بەم حیزبە سیاسییەوە دەبەستنەوە. کاتێک هەلومەرجی کاری بەرفراوانی حیزبی دابین بکرێ، زۆر بەخێرایی کۆمیتە حیزبییەکان پێکدەهێنرێن، بەمەرجێک ئەمەش، واتە حیزبیش و ئەم بەشەش لە هەڵسوڕاوان، بزانن کە بەشێکن لە یەک حیزب و واقیعی بانگەشەی هەڵبژاردن. نابێت کۆمیتە حزبییەکان پێشوەختە و بەشێوەی دەستکرد و تەنها بە دەستپێشخەرییەکی لەسەرەوە دروست نەکرێت.

لە سەرهەڵدانی هەلومەرجی لەباردا، فاکتەرێک دۆخی ئەمنییە، فاکتەری دیکەش توانای کرێکارانی ڕادیکاڵ و سۆسیالیستییە بۆ ئەوەی ڕۆڵی خۆیان وەک ڕابەرو و ئاژیتاتۆر لە دۆخی نوێدا ببینن. ئەگەر کۆمیتەیەک پێکبهێنیت کە لە سبەینەوە بەشێکی زۆری وزەی خۆی بە کاروباری ناوخۆی حزبی و ڕاپۆرتکردن و هتد خەرج بکات، باشترە بەهیچ شێوەیەک ئەم کارە نەکەیت. کۆمیتەی حیزبی پێکبهێنن کاتێک ئەم کومیتەیە لە بنەڕەتدا بتوانێت وەک ڕێبەری خەباتی کرێکاری لە دەرەوەی حیزب دەرکەوێت. بۆیە ڕەوتی داهاتووی بزوتنەوەکەمان و ڕوانگەی ئێمە سەبارەت بە قۆناغی داهاتووی سیاسەتی ڕێکخستن بە گشتی ئەمەیە: لەگەڵ گۆڕانی دۆخەکەدا کە بەشێکی دەرئەنجامی کار و گەشەی ڕاستەوخۆی ئێمەیە و بەشێکیش دەرئەنجامی دۆخی سیاسی کۆمەڵگە بە گشتی، ئەو هێزانەی کە لەم قۆناغەدا لە ژێر ئاڵای “حزبی” “بە گشتی” کۆبوونەتەوە، ئەوان “حزبێکی دیاریکراو” لەسەر ئاستی ناوخۆیی دروست دەکەن. کۆمیتەی کارگە و ناوچەیی بەخێرایی پێکدێت و

لە لایەن ڕابەرە کرێکارییە کۆمۆنیستەکانەوە بوونی خۆیان ڕادەگەیەنن کە ئەمڕۆ بە شێوەی جۆراوجۆر پەیوەستن بە حیزبەوە و لە ڕێگەی تۆڕی بازنە و کۆبوونەوەی گشتی و هتد بەدواداچوون بە چالاکییەکانیان دەکەن. سەرکردەکانیان خۆیان بە کۆمیتەی حزبی ناودەبەن و حزبی کۆمۆنیستیش دان بەو کۆمیتانەدا دەنێت کە لە خوارەوە و لە ژینگەی ناڕەزایەتی کرێکاریدا بۆ یەکەمجار لە مێژووی کۆمۆنیزمی ئێراندا پێکھێنراون و بە پشتبەستن بەو کۆمیتانە ڕێکخراوە ناوچەییەکانی خۆی بنیات دەنێت و بە یەکخستنی ئەوان لە ڕێکخراوێکی حزبی دیسپلینکراو دروست دەکات.

ئەمە ڕوانگەیەکی گشتییە. تەنانەت لە ئاستی نفوزی ئێستای حزبی کۆمۆنیستیشدا، ئەمە پرۆسەیەکە لە هەڵکشانێکی سیاسیدا بەردەوام دەبێت. ئەمە ئەو پرۆسەیە کە ڕاستییەکانی بارودۆخی ئێستا و دەرئەنجامی کارەکانمان تا ئێستا دەخاتە ڕوو. تەنیا هیوادارم بتوانین خۆمان بۆ وەها دۆخێک ئامادە بکەین و بتوانین گەرەنتی ئەوە بکەین کە هیچ کەسێک و هیچ مەیلێکی کورتبینانە نەتوانێت لە ڕێگای بەرزبوونەوەیەکی سیاسیدا بوەستێت کە خەباتی وردە بەرژوازییەکان بەئاگا بهێنێتەوە و لەوانە بەریداتە گیانی حیزبەکەمان ،لەنێو ئەوانی تردا دەرگاکانی حیزب لەسەر ئەو ڕابەرە کرێکاریانە دادەخرێن کە دەجووڵێن بۆ ئەوەی حزبی کۆمۆنیست بکەنە هی خۆیان.

٨- بەشداری ئێمە لە خەباتە بەردەوامەکان لەم قۆناغەدا لە بنەڕەتدا لە لایەن ئەم تۆڕانەوە ئەنجام دەدرێت.

تەوەری بەشداریکردن لە خەباتە بەردەوامە کرێکارییەکاندا و کاریگەری دانان لەسەریان، لە مێژە یەکێک لەو بابەتانە بووە کە لە حیزبەکەماندا باسی لێوە دەکرێت. لە ڕابردوودا تەنانەت کاری حزبی و بەشداری لە خەباتە بەردەوامەکاندا بە جۆرێک لە جۆرەکان لە دژی یەکتر باس دەکرا. بەڕای من ئەم دوو لایەنە یەک شتن. هیچ بزووتنەوەیەک ناتوانێت حیزبی کرێکاری بنیات بنێت بەبێ ئەوەی لە جەرگەی خەباتی کۆمەڵایەتی چینی کرێکاردا ئامادە بێت. چەپی تەقلیدی ئەم کێشەیەی هەیە، چونکە بۆ ئەوەی بەشداری لە خەباتی کرێکاریدا بکات، ناچارە پێڵاو و کڵاو لەبەر بکات و ژمارەیەک خوێندکار و مامۆستای زانکۆ و هتد، کە پەیکەری سەرەکی حزبەکەی پێکدەهێنن، بنێرێتە دەستی کرێکاری ژینگە. بەڵام بۆ حیزبێک کە بەشی ڕادیکاڵ و پێشکەوتنخوازانەی کرێکاران بە بەشێک لە حیزبەکەی خۆی دەزانێت و هەنگاو بە هەنگاو ئەم بەشە بکاتە پایەی سەرەکیی ڕێکخراوەکانی، بەشداریکردن لە خەباتە بەردەوامەکان بە مانای بەشداری وشیارانە و ئامانجدارانە و حزبییانەی ئەو بەشە. ئەمە ئەو شێوازەیە کە حیزبی

کۆمۆنیستی ئێران بە کردەیی بەشداری لە خەباتەکانی ئێستادا کردووە.

فراوانکردنی کۆبونەوەی گشتی کرێکاری و زیادکردنی ڕۆڵیان لە بزووتنەوەی ناڕەزایەتیدا ی□ک□ لە باشترین نموونەکانی بەشداری ئێمە لە خەباتە بەردەوامەکاندا. ئەمە و نموونەی دیکەی هاوشێوەی ئەو لە بنەڕەتدا لە ڕێگەی نزیکیی بەشی ڕادیکاڵی کرێکاران لە حیزبی کۆمۆنیست و سیاسەتەکانییەوە ئەنجام دراوە. ڕوونە کە ئامانجمان ئەوەیە کە تا دەتوانین بەشداریەکانمان هەرچی زۆیاتر راستەوخۆ تربن. بەڵام تەنانەت ئەمەش تەنیا بە نزیککردنەوەی ئەم حەلقە کرێکاریانە لە حیزبەوە دەکرێت. ئێمە ڕەخنەمان لە بەشداری حەوزە ناکاریگەرەکان گرت لە ژێر ناوی ئاکسیۆنیزم. بەشداری ڕاستەقینە و گونجاوی ئێمە لە خەباتی بەردەوامدا بە واتای بەشداری کۆمەڵێک کرێکاری کۆمۆنیستی و ڕادیکاڵ لەم خەباتانەدا کە تادێت زیاتر لە حیزب نزیک دەبنەوە و لەگەڵ حیزبدا کار دەکەن. ئەم هاوڕێیانە ئەندامی فەرمی حیزب بن یان نا. هه ڕچه نده ئه م په یوه ندییه نزیکتر بێت، بێگومان بەشداری حیزب له ململانێیه کانی ئێستادا ڕاسته وخۆتر و نزیکتر ده بێت. بەڵام جەختکردنەوەمان لە باسکردنی سیاسەتی ڕێکخستندا ئەوەیە کە بتوانرێت لە ڕێگەی ڕێکخستن و بەهێزکردنی بەشی ڕادیکاڵی کرێکاران لە خەباتەکانی ئێستادا بەشداریمان فراوانتر بکەین. ئامانجی ئێمە بەشداری هۆشیارانەی ئەو تۆڕانە و گرتنەبەری پراکتیکی سیاسەتە بنەڕەتییەکانی حیزبە نەک نمایشکاریی حیزب.

٩- ڕێکخستنی جودا تا ئێستاش شێوازی کاری حزبیمانه له شاره کان و له بواری چالاکی کرێکاری و لەگەڵ باسکردنی سیاسه تی ڕێکخستنی ئێمهدا ناکۆک نییه .

ڕێکخستنی جیا با بەتێکە پەیوەندی بە بوارەکانەوە هەیە نەک بە تۆڕەکانی حەلقەوە. ڕەنگە بۆ هەندێک ئەم جیابوونەوە بە شێوەیەکی فەرمی و یاسایی دەرکەوێت. دەوترێت بە کردەوە تۆڕەکان ناوچەکان بەیەکەوە دەبەستنەوە. بەڵام ئەم جیاکارییە زۆر گرنگە. کێشەکە تێگەیشتنمانە لە پەیوەندی. ڕێکخستنی لێکجیا واتە حەلقەکاندا لە تۆڕێکی حزبیدا بەیەکەوە نەبەستراونەتەوە. ئێمە بەستنەوەی حەوزەکانمان ڕەتکردۆتەوە بەهۆی مەترسییە ئەمنییەکانی لەم قۆناغەدا. بەڵام ئایا دۆستایەتی و پەیوەندییە ناوخۆییەکانی کرێکارانمان ڕەتکردۆتەوە؟ ئایا ئێمە بانگەشەی ئەوەمان کردووە کە کرێکارە کۆمۆنیستەکان کە ئەندامی حیزبن لە جەرگەی خەباتی کرێکاریدا یەکتر نابینن و خۆیان لە تەنیشت یەکتر نابیننەوە؟ هەرگیز. بیرۆکەیەکی لەم جۆرە گ□مڕانەیە و دژی هەموو ئەو شتانەیە

کە خۆمان لەسەر میکانیزمەکانی خەباتی کرێکاری دەیڵێین.

ڕێکخستنی جیا باسێکە کە پەیوەندی بە ڕێکخراوە حیزبییەکانەوە هەیە. ئەمەش بەو مانایەیە کە حەوزەی حزبی حەوزەی حزبی بونی خۆی بۆ کەسی تر ئاشکرا نەکات. پەیوەندی بە هیچ بەشێکی ڕێکخراوەکەوە مەکە لە هەمان ئاستی خۆتدا. به ڵام ئه و کرێکارانه ی که به بێ ئاگاداری خۆیان له یه ک یه که و شوێندا چه ند حەلقەی حزبی پێک دێنن، ڕۆژانه پێکه وەن . ڕێکخستنی جیا واتا ئەوە. گۆڕینی پێوەندی ڕۆتینی و سروشتی کرێکاران بۆ ئامرازێک بۆ گرێدانی سیاسی یەکەکانی حیزب. پەیوەندی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان پەیوەندی ڕاستیقینەی کرێکارانە و بارگرانی ئەمنییەکەی کەمەترە. نا بێت حەوزەکان بەیەکەو□ ب□سترێنەوە و وەک حەوزە بناسێنرێن. بەڵکو زۆرترین کات وەک حەوزەی تێکۆشەرانی حیزبدۆست لەناو تۆڕەکاندا لەگەڵ یەکتردا کارلێک بکەن و هیچ جۆرە زانیارییەک لەسەر ئاستی پەیوەندی ئەویتر لەگەڵ حیزب و کایەی حزبی یەکتر نەدۆزنەوە. بەم شێوەیە باسەکە بە هیچ شێوەیەک یاسایی نییە.

مشتومڕەکە ئەوەیە کە چالاکیی کۆمۆنیستی لەناو چینی کرێکار و بەرکەوتنی یەکتری کۆمۆنیستەکانی حیزب لەناو چیندا پشت بە میکانیزمەکانی خودی خەباتی کرێکاری ببەستێت. بە هۆی کێشە ئەمنییەکانەوە ناتوانین و پێویست ناکات لەم قۆناغەدا پەیوەندییەکی ڕێکخراوەیی لە نێوان چالاکوانانمان لە بوارەکاندا ئاستێک لە دەرەوەی پەیوەندییە سروشتییەکانی ناوحەلقەی کرێکارانی پێشەنگ دروست بکەین. کرێکارێکی خەباتکار و کۆمۆنیست کە بەبێ گوێدانە ئەوەی کە ئەندامی حیزب بێت یان نا، دەتوانێت بۆ خۆی بسەلمێنێت کە پێگەی با بەتیی کرێکاری ناڕازیی هەیە و کەس ناتوانێت لەوە زیاتر هیچی بەسەردا بسەپێنێت، ئەو لە پێگەی بەهێزتردایە لە ڕووی ئاسایشەوە. لەوانەیە زۆر کەس لە ناو تۆڕە حەلقەکاندا و چ لە دەرەوەی تۆڕە حەلقەکانەوە پێشبینی ئەوە بکەن کە هەندێک هاوڕێ پەیوەندییەکی نزیکتریان لەگەڵ حیزب هەیە. بەڵام ئەم جۆرە گریمانە کە ئەمڕۆ لە بارەی زۆرێک لە کرێکارانی خەباتکارەوە کە ئەندامی ئەو حیزبە نین، هەن، تا ئەو کاتەی لە سنوری هەست و گومان تێنەپەڕیوەو و ناتوانرێت بسەلمێنرێن، هێشتا بە هەڕەشەیەکی یەکلاکەرەوەی ئەمنی نازانرێت. من بەسەر ئەو ڕاستییەدا تێدەپەڕم کە چینی کرێکار بە گشتی ڕوانگەیەکی زۆر حیسابکراو و پێگەیشتوویان هەیە بۆ ئەو جۆرە نهێنییانە و ه□س□و□اوانی خۆی دەپارێزێت. گریمانەکانی ئەم یان ئەو کرێکارە خەباتکارە هەمان ئاستی ئاسایشیان نییە وەک گریمانەکانی کرێکارێکی ناوخۆیی سەبارەت بە ناوچەیەکی دیاریکراوی خوێندکاری ڕێکخراوە ناکرێکارییەکان.

بەکورتی ئەمە کارێک دەکەین بە ئەوەی حزب بوون نەبێتە بارگرانی لەسەر پێی کرێکاری خەباتکار. ئەگەر هاوڕێیان مەیدانی حزبی پێکبهێنن، ئەوە پێویستە ئاماژە بێت بە بەهێزبوونی پەیوەندییەکانیان لەگەڵ حیزب و نەک گۆڕانکاری لە پەیوەندییەکانیان لەگەڵ کرێکارانی تری خەباتکار و کۆمۆنیست لەناو تۆڕەکاندا، یان خستنە مەترسی دۆخی ئەمنییان. ئەوەی کە هەر دەستەیەک لە هاوڕێیانمان لە مەیدانێکدایە، پێویستە نهێنییەک بێت کە تەنها ئەندامانی مەیدانەکە لێی بزانن. پێویستە خۆمان بەشێوەیەک ڕێکبخەین کە کرێکارێکی کۆمۆنیست بە بەشداریکردنمان ناچار نەبێت زیاتر لەوەی کە ئێستا وەک ڕابەرێکی ناڕەزایەتی کرێکاری لەم دۆخە تاریکەدا دەیدات. ڕێکخستنی جیا مەرجێکە بۆ بەدیهێنانی ئەم ئامانجە. تەنانەت کاتێک مەیدانەکانمان لە گۆڕەپانی خەباتی پراکتیکیدا یان لەناو تۆڕی حەلقەکەکاندا کۆدەبنەوە، دەبێت ڕێز لە پرەنسیپی جیایی بگرن و تەنانەت پێشبینییەکانیشیان لە شوێنێکی دوور لە مێشکیاندا بنێژن. بە ئەوەی لەگەڵ هاوڕێیانی تری کۆمۆنیست لەناو بزووتنەوەی کرێکاریدا کاربکەین، مەیدانەکەمان پێویست ناکات بزانین ئەو هاوڕێیانە چەندن و بەچی پەیوەندییەکی تەشکیلاتییان لەگەڵ حیزب هەیە. گرنگە هاوڕێیانمان بتوانن پێکەوە یەک هێز لە گۆڕەپانی خەباتدا پێکبهێنن و تۆڕی بازنەی کرێکاری بتوانێت ئامرازێک بێت بۆ ئەو یەکگرتوویی و یەکڕیزییە تەنانەت بە شانەکانی حیزبیش. سیاسەتی ڕێکخستنی جیا نەک هەر بە باسکردنی سیاسەتی ڕێکخستنی ئەمە کەم نابێتەوە، بەڵکو دەبێت بە جەختکردنەوەیەکی زیاترەوە پێیەوە بکرێت بە ئەوەی بتوانین پرۆسەی گەشەکردنمان و ئاستی بەرزی بەردەوامی کارکردنمان بپارێزین کە لە بواری چالاکیی کاردا بەدەستمان هێناوە لەساڵانی دوای پێکهێنانی حزبەکەماندا.

١٠- بەشێکی تری سیاسەتی ڕێکخستنمان پێداچوونەوەیە بە مەسەلەی ئەندامەتی کرێکاریدا.

ئەمە بە شێوەیەکی سەربەخۆ ئەم باسەمان لە دەستوری ئەم سیمینارە داناوە، بۆیە بە وردی ناچمە ناویەوە. تەنیا بە کورتی بابەتی خاڵەکانی باس دەکەم. ئەگەر حزبی کۆمۆنیست مەبەست لەو کەسانە بێت کە لە ئۆرگانێکی دانپێدانراوی حزبیدا کاردەکەن و حەقی ئەندامەتی دەدەن و بەرنامە و دەستووریان قبوڵ کردووە و دوو ڕاوێژکار و هتدیان هەیە، ئەوا حیزب کۆمەڵێک کەسی دیاریکراو لەخۆدەگرێت. بەڵام ئەگەر حیزبی شیوعی بە بزووتنەوەیەکی کۆمەڵایەتی فراوان هەژمار بکرێت، بە ئاسۆیەکی دیاریکراو و بەرنامە و سیاسەتێکی دیاریکراو، پراکتیکێکی دیاریکراو و بەشداری لە خەباتی سیاسی و

کۆمەڵایەتی دیاریکراو، ئەوا ژمارەی ئەندامانی حزبی کۆمۆنیسی زۆر زیاترە لەوەی کە حیساب کرابوو لە پێناسەی پێشوودا. بە بڕوای من ئەم جیاوازییە زێدەڕۆییەی نێوان مەودای ڕاستەقینەی حیزب و مەودای فۆرمی حیزب زیانی زۆرمان پێدەگەیەنێت. تەنانەت ئەمەش ڕێگری دەکات لە باڵادەستی بیرکردنەوەی کرێکاری و ئاڕاستەکردنی کرێکاری لەناو حیزبدا. ئەمەش وا دەکات حیزب شەفافیەت بە ئاراستەی کۆمۆنیزمی کرێکاریدا بدۆزێتەوە و ناهێڵێت حیزب و کۆنگرە و ئۆرگانەکانی لە ژێر کاریگەری مەیلی کرێکاریدا بن. دەبێت وەڵامێکی پراکتیکی بدرێتەوە بۆ ئەم ناکۆکیە.
مەسەلەی سیاسەتی تەشکیلاتی ئەوەیە کە ئەو کرێکارەی کە خۆی بە حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانەوە دەبەستێتەوە و بە پێی سیاسەتەکانی حیزب بەو شێوەیەی کە دەتوانێت لە بزووتنەوەی کرێکاریدا کار بکات و وەک هەر ئەندامێکی حیزب خۆی بخاتە مەترسییەوە، حساب دەکرێت ئەندامێکی حزبی کۆمۆنیستە. بەڕای من پێویستە ئەم هاوڕێیانە کە ژمارەیان زۆر زیاترە لە ژمارەی ئەندامانی حیزب، بە ئەندام هەژمار بکرێن و بە گوێدانە ئەوەی هۆکاری جیاواز هەیە یان نا، ئامادەن یان نا، پێویستە ئاگاداریان بکەینەوە لە ئەندامەتی فۆرمی خۆیان ، بەڵام بە کردەوە ئەندامی حزبن، با بزانین، وەک ئەندام لە ژیانی حزبدا بیانخەینە نێو ژیانی حزبەوە و چاوەڕێیان لێبکەین. بەڵام وەک لە پرسی ئەندامەتی کرێکاریدا وتم، بە وردی بۆچوونەکانی کۆمیتەی ڕێکخستنی شار لەسەر ئەم بابەتە دەخەمەڕوو.
باسی سیاسەتی ڕێکخستنی ئەمە دەرئەنجامێکە لە باسی کۆمۆنیزمی کرێکاری. ئەم سیاسەتە بڕیار بوو ئامرازێک بێت کە بتوانین بازدانێکی کۆمەڵایەتی گرنگ لە ئێراندا بکەین: بازدانی کۆمۆنیزم لە ڕیزبەندی مێژووی ئۆپۆزیسیۆنی بۆرژوازی و ناڕەزایەتیی ڕیفۆرمخوازی نەتەوەییەوە بۆ مێژووی ناڕەزایەتی کرێکاری و گۆڕینی کۆمۆنیزم بۆ وەسیلەر و ئامرازی ناڕەزایەتی کرێکاران. ناڕەزایەتییەک کە هەمیشە هاوتەریب و هاوکات لەگەڵ بزووتنەوەی نەتەوەیی ڕیفۆرمخوازدا بوونی هەبووە. کۆمۆنیزمی ئێران بۆتە ئاڵای ئەم بەشەی کۆمەڵگا. ئەم سیاسەتە ڕێچەتە و شێوازێکە بۆ بەدواداچوونی ئەم ئامانجە لە بواری ڕێکخستن و بنیاتنانی ڕێکخراوەکاندا…
لە کۆتاییدا جارێکی تر وەبیرتان دەهێنمەوە کە مەبەست لە باسەکەی ئەمڕۆ، دووبارە ڕوونکردنەوەی ئەو باسانەیە کە نزیکەی سێ ساڵ لەمەوبەر لە بابەتی سیاسەتی ڕێکخستنی خۆمان لە گۆڤاری کۆمۆنیستدا وروژاندمان. ئەو نووسینە بە وردی باسی ئەو خاڵانەی کردووە کە لێرەدا باسم کرد و لە داهاتووشدا باسەکانی ئەم

سیمینارەش لەگەڵ ئەو نووسینەدا بخوێنرێتەوە. هیوادارم لە درێژەی کۆبوونەوەکەدا بتوانین لایەنە جۆراوجۆرەکانی سیاسەتی ڕێکخستنی خۆمان بە تایبەت لایەنە پراکتیکی و تایبەتترەکانی ئەم سیاسەتە لە ژێر ڕۆشنایی ئەزموونی سێ ساڵی ڕابردوودا تاوتوێ بکەین.

مەنسور حیکمەت

ئەم بابەتە بە یەکەمجار وەک قسەوباسێک لە سیمینارێکی حزبیدا لەلایەن مەنسور حیکمەتەوە پێشکەشکرا، پاشان لە کۆمۆنیستی ژمارە ٤٨ و ٤٩ بە بەرواری ئەسفەندی ٦٧و فەروەردین ٦٨ بڵاوکرایەوە.

بەرگی شەشەمی کۆمەڵە بەرهەمەکان، لاپەڕە ٢١٩ تا ٢٤٦

١٥ نۆڤەمبەری٢٠٢٢ کراوەتە کوردی

hekmat.public-archive.net #0450fa.html